

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevnika – Split, Lovret

God. 2024./LIV.

Br. 2/213

Sadržaj

Riječ uredništva.....	3
Riječ provincijske predstojnice	5
IZ GENERALATA	
Potvrda obnovljenih Konstitucija.....	6
IZ PROVINCIJALATA	
Obavijesti	7
ZBIVANJA I OSVRTI	
Uspješna obrana doktorskog rada	9
Izazovi redovničkog odgoja.....	10
Ususret Svetoj godini 2025.	11
U posjeti Rami-Šćitu, zemlji ljepote i stradanja.....	12
S dobročiniteljima o 50. jubileju sestrinske misije u DR Kongu	15
Susret u Imotskom.....	15
Susret u Zadru	16
Propovijed na euharistijskom slavlju u Zadru.....	17
Susret u Zagrebu.....	18
Pozdravni govor provincijske predstojnice	20
Iz svjedočanstava dobročinitelja	22
Raduj se za svoje mladosti (Prop 11,9).....	24

Susret provincijskih tajnica i ekonomata	25
Mami na dar	27
U učionici povijesti.....	28
Jubileji redovničkog života.....	30
Evo i mene Bože	30
S. Bonifacija Barun.....	33
Ako tražite... ..	34

JEKA IZ AFRIKE

Obilježavanje jubileja u Nyantendeu.....	37
Hodimo zajedno u novosti života.....	37
Rasti u samospoznaji	38
Posjet zračnoj luci Kavumu	39

NAŠI POKOJNICI

S. M. Laurencija Mravak.....	41
Sestre naše Družbe	43
Rodbina sestara	43
Zahvale.....	43

PRILOZI

Sveta godina 2025.	44
Početak i završetak Svete godine 2025. u sveopćoj i partikularnim Crkvama.....	44
Predstavljanja papinske bule proglašenja Jubileja 2025.	46
O podjeli oprostâ za redovni Jubilej 2025. godine.....	48

LIST DRUŽBE

Generalna kuća.....	56
Mariborska provincija.....	58
Splitska provincija.....	61
Misija u Demokratskoj Republici Kongu.....	62
Lemontska provincija.....	65
Mostarska provincija	68
Argentinsko-urugvajska provincija	71
Bosansko-hrvatska provincija	73
Paragvajska provincija	75
Rimska regija.....	77

Riječ uredništva

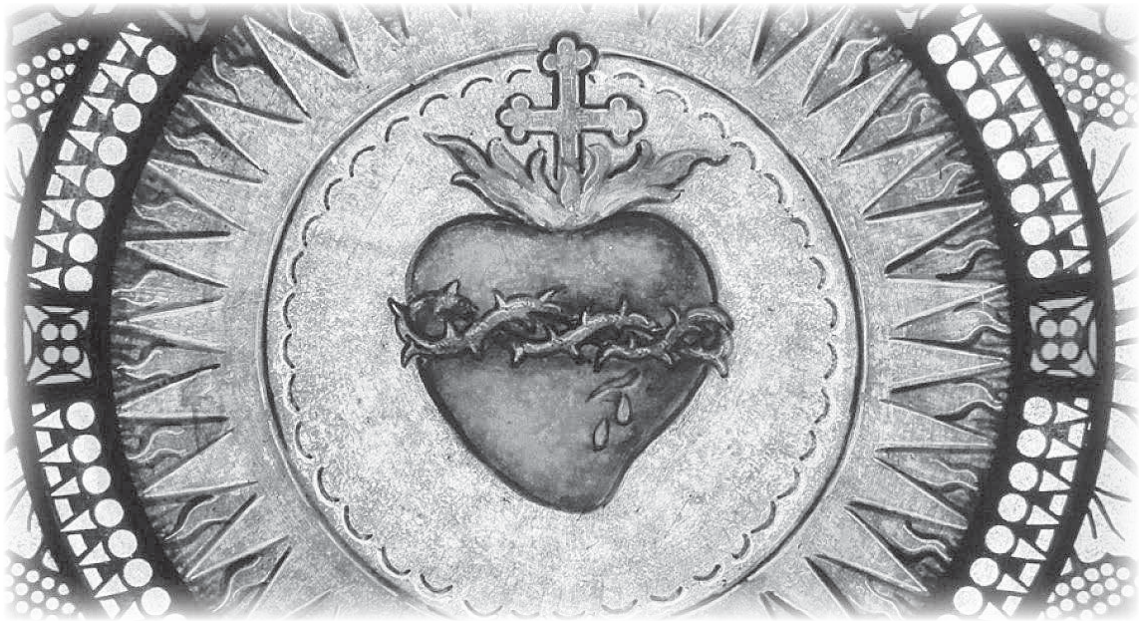
Slaveći svetkovinu Presvetog Srca Isusova zahvalnošću ovjenčavamo radnu godinu, sabirući učinjeno i Božjem milosrđu prepuštajući propušteno.

U redovitim rubrikama Odjeka donosimo pregled važnijih zbivanja u našoj Provinciji i Crkvi, osvrte na susrete, duhovne obnove i hodočašća kojima je proteklo razdoblje obilovalo. U godini proslave polustoljetnog jubileja života i djelovanja naših sestara u DR Kongu upriličena su tri susreta s dobročiniteljima Misije o čemu izvještavamo u posebnom prilogu našeg provincijskog glasila. Okupljene oko *Žarkog ognjišta ljubavi* naše ovogodišnje jubilatkinje proslavile su obljetnice redovničkog života. Donosimo dašak ozračja sa slavlja i portret jedne od slavljenica.

O životu sestara u Africi u godini jubileja čitamo u *Jeci iz Afrike*, a najvažnija zbivanja u našim provincijama i Regiji u proteklom polugodištu pratimo u *Listu Družbe*.

Mirnije dane kojima hodimo ususret ispunio Gospodin lahorom svoga Duha i ulio nam novu snagu za ustrajan hod njegovim stazama.

Vaše sestre iz Uredništva

Riječ provincijske predstojnice

Drage sestre!

U ozračju svetkovine Presvetog Srca Isusova i ove godine slavimo naše redovničke jubileje. Svakim slavljem obilježavamo važan događaj, prisjećajući se svega što smo u prošlosti doživjele. Naš redovnički život otvoren je Providnosti kojoj se prepuštamo, pritom ne zaboravljajući vlastitu odgovornost za vlastite postupke. Ta stalna napetost između prepuštanja Božjoj ruci i vlastite odgovornosti obilježava našu redovničku stvarnost. Zato svake godine o svetkovini Presvetog Srca Isusova možemo zastati te u nutrini razmatrati čistoću i ljubav koju želimo osjetiti i darovati sebi i drugima. Nećemo naći nigdje veće čistoće i ljubavi od Srca Isusova. Sestre koje slave jubileje na poseban način slave svoju nekadašnju odluku i odgovor na Božji poziv, dok nama ostalima ova svetkovina daje potrebnu snagu i poticaj za rast u čistoći i ljubavi.

Znamo da Bog u svemu na dobro surađuje s onima koji ga ljube, s onima koji su odlukom njegovom pozvani. (Rim 8,28) Ove misli sv. Pavla često ponavljamo, osobito kada nismo

Osoba koja je posvetila život Bogu nikada se ne smije umoriti u traženju puteva koji vode k istini, razumijevanju i opraštanju, ne smije prestati pitati i tražiti.(...) Što više tražimo, toliko više skrivenog blaga nalazimo. Naše traženje usmjereno je prema čistoći i blagosti Srca Isusova koje traži naše srce da bi se radost podijelila.

sigurne u korake koje poduzimamo. No, ne možemo uvijek biti sigurne. Trebamo se znati prepustiti Srcu Isusovu. U Njemu piti s izvora koji se ne može zamutiti ljudskom rukom. U Njemu je krv koju nam je darovao da nam postane piće duhovno. U Njemu sva pokvarljivost nestaje pred sjajem ljubavi koja je plaćena cijenom krvi i nema je bez žrtve.

Zato naša djela trebaju samo uzor, a ne proračunatost. Bog je usadio u čovjeka klicu kojom on sam može razlikovati pravdu od nepravde,

istinu od neistine. Nije lako, ali je moguće živjeti po duhu Kristovu, a ne po duhu svijeta. Trebamo se vratiti na izvor koji ne presušuje i koji se ne zamućuje. Naporan je put koji duša prevaljuje preispitujući sebe. Jedino je taj put ispravan, a napor koji pritom osjećamo iznjedit će plod. Nakon duhovog rada na sebi nužna je promjena. Neka ta dinamika izmjene stvarnosti prati naš redovnički život.

U zajedničkom suživotu potrebna nam je jakost i ustrajnost, osobito u poniznom prihvaćanju slabosti drugih. Osoba koja je posvetila život Bogu nikada se ne smije umoriti u traženju puteva koji vode k istini, razumijevanju i opraštanju, ne smije prestati pitati i tražiti. Duša koja je u pokretu zrači jasnoćom i svježinom. Kada krećemo na put razumijevanja bližnjeg, promjena nam se nameće kao nužno stanje. No, sama pomisao na promjenu rađa napor. Neka nas to ne obeshrabri, jer snaga Duha Svetoga razlivena je u našim srcima (usp. Rim 5,5). Što više tražimo, toliko više skrivenog blaga nalazimo. Naše traženje usmjereno je prema čistoći i blagosti Srca Isusova koje traži naše srce da bi se radost podijelila.

Svim sestrama želim vjeru i nadu na putu opraštanja i približavanja bližnjemu. Naše zajednice su prvo mjesto gdje se zrcali svježina i čistoća našega srca. Milošću Božjom pozvane smo u zajedništvo s pogledom na njegovo Presveto Srce čija ljubav uzdržava i naš život. Stoga, u našem sestrinstvu živimo žar koji rasplamsava Srce Isusovo kako bismo svijetu donosile mir, radost i ljubav za Crkvu i bližnjega.

s. Lidija Bernardica Matijević

IZ GENERALATA

Prot. n. 351/2024

Grottaferrata, 5. lipnja 2024.

*Provincijskim predstojnicama, regionalnoj predstojnici
i svim sestrama Družbe*

Potvrda obnovljenih Konstitucija

Drage sestre!

Veći dio XVI. Redovitoga vrhovnog kapitula, koji smo slavile od 2. do 26. srpnja 2023. u Asizu, bio je posvećen obnovi naših Konstitucija. Nakon dobre prethodne pripreme i intenzivnog rada Kapitula, izglasale smo tekst obnovljenih Konstitucija. Daljnje poslove oko izdavanja Konstitucija Kapitul je povjerio novoj Vrhovnoj upravi.

Čim smo započele službu u generalnoj kući, prihvatile smo se posla. Tekst smo uredile i dopisom Br. 528/2023 od 15. listopada 2023. Konstitucije predale na odobrenje Dikasteriju za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života. Dikasterij je zatražio neke ispravke i izmjene, o čemu smo se savjetovala s određenim sestrama Družbe, crkvenim pravnikom koji nas je pratio tijekom cijelog procesa obnove, te djelatnicima Dikasterija koji su pregledavali tekst Konstitucija.

Danas vam, drage sestre, s radošću priopćujemo da imamo nove Konstitucije. Dikasterij za Ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života, dekretom Br. N. L.68¹-/2023 od 9. svibnja 2024. odobrio je naše obnovljene Konstitucije. Znakovito je to, da je baš 9. svibnja godine 1922., Sveta Stolica priznala našu Družbu kao ustanovu papinskog prava i odobrila prve Konstitucije naše Družbe.

Danom potvrde nove su Konstitucije stupile na snagu. Čim uspijemo s njima uskladiti tekst Odredaba, dostavit ćemo vam oba temeljna dokumenta našega zakonodavstva. Neka nam budu dragocjena pomoć da, po zagovoru svetoga Franje i po uzoru na našu utemeljiteljicu Majku Margaritu Pucher, na nov način živimo karizmu naše redovničke ustanove.

Sestrinski vas pozdravljam! Mir i svako dobro!

s. M. Veronika Verbič,
vrhovna predstojnica

IZ PROVINCIJALATA

Obavijesti

Tradicionalni međuprovincijski susret odgojiteljica i provincijskih predstojnica, kojemu su se i ove godine pridružile sestre Mariborske provincije, održan je 1. i 2. travnja 2024. u duhovnom centru Biskup fra Paškal Buconjić sestara Mostarske provincije u Bijelom polju. Na susretu se razgovaralo o tekućim problemima, a predavanje pod naslovom *Redovnički odgoj u vremenu velikih društvenih promjena i krhkih obitelji* održao je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Jozo Grbeš.

Susreti s dobročiniteljima Misije. Prigodom obilježavanja 50. obljetnice djelovanja naših sestara u DR Kongu upriličena su tri susreta s dobročiniteljima Misije: u Imotskom 7. travnja, u Zadru 18. svibnja i u Zagrebu 25. svibnja 2024. Na svakom od susreta, nakon euharistijskog slavlja, popratnim programom predstavljen je život i djelovanje sestara u Misiji, a dobročiniteljima su podijeljene zahvalnice i prigodni darovi. Susreti su okrunjeni ugodnim druženjem uz domjenak.

Imenovanje. Na 68. plenarnom zasjedanju, održanom u Zagrebu od 9. do 11. travnja 2024., biskupi Hrvatske biskupske konferencije, na prijedlog Hrvatske redovničke konferencije, imenovali su s. Mariangelu Todorić članicom Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za sjemeništa i duhovna zvanja, na pet godina.

Naknadni premještaji. S. Verena Masnić je iz zajednice u Arbanasima premještena na bolesnički kat u provincijskom središtu 3. travnja 2024. godine. Zbog potrebne

zdravstvene njege na bolesnički kat premještena je i s. Sebastijana Stanić, 18. travnja 2024. godine.

Naše misionarke s. Blaženka Barun i s. Mirabilis Višić doputovale su 5. travnja 2024. godine u Domovinu na redoviti odmor.

Susret sestara s privremenim zavjetima iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, u organizaciji Povjerenstva za početnu formaciju redovnika i redovnica Hrvatske redovničke konferencije, održan je od 10. do 12. svibnja 2024. godine u Franjevačkoj kući molitve Masna Luka. Sudjelovalo je 37 sestara s privremenim zavjetima iz 12 redovničkih zajednica, među kojima je bila i naša s. Anđela Crnjac.

Susret provincijskih i vrhovnih tajnica i ekonoma, u organizaciji Hrvatske redovničke konferencije, održan je od 26. do 28. travnja 2024. godine u Marijinom dvoru u Lužnici kod sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskoga. Iz naše Provincije sudjelovale su provincijska tajnica s. Milka Čotić i provincijska ekonoma s. Mirjana Puljiz.

Dopuštenje za napuštanje Družbe. Dopisom od 24. svibnja 2024. Dikasterij za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života dao je dopuštenje (indult) s. M. Antoniette Mapendo Barhafumwa za napuštanje naše Družbe.

Plenarna sjednica Vijeća franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, na kojoj je sudjelovala i provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević, održana je 24. svibnja 2024. u samostanu sv. Pavla na Franjevačkoj teologiji u

Sarajevu. Na sjednici je dogovoreno da će se euharistijskim slavljem u bazilici sv. Antuna Padovanskoga na Svetom Duhu u Zagrebu, 11. listopada 2024., obilježiti pet franjevačkih obljetnica, od 2023. do 2026. godine, te da će se istoga dana održati i simpozij.

Razrješenje i imenovanje. Na temelju nepozive ostavke, 25. svibnja 2024. godine, s. Sanja Stojić razriješana je obnašanja službe ravnateljice Dječjeg vrtića Jordanovac. Istoga dana, novom ravnateljicom imenovana je s. Helena Rašić.

Susret biskupa i redovničkih poglavara. Redoviti godišnji susret biskupa Hrvatske biskupske konferencije i redovničkih poglavarica i poglavara koji imaju sjedište na području Hrvatske biskupske konferencije održan je 5. lipnja 2024. u sjedištu HBK-a u Zagrebu. Susretu je nazočila i provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević.

Doživotni zavjeti. Tijekom proslave 50. obljetnice Misije 14. srpnja 2024. u Luhwinni doživotne redovničke zavjete položiti će s. Marie Noëlla Neema Ganywamulume, s. Esperance Tumaini Safari, s. Françoise Ciragane Zihahirwa i s. Theresitte Nshobole Mufuliru.

Doživotni zavjeti s. Anđele Crnjac slaviti će se 14. rujna 2024. godine u provincijskom središtu u Splitu.

Dobrotvorni koncert duhovne glazbe povodom obilježavanja 50. obljetnice djelovanja naših sestara u Africi, u organizaciji Hrvatske katoličke udruge medicinskih sestara i tehničara Zadar održat će se u sportskoj dvorani Jazine u Zadru, 18. listopada 2024. godine. Prihod je namijenjen našim sestrama u DR Kongu.

Jubileji redovničkog života. Na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, 7. lipnja 2024. godine, u provincijskom središtu na Lovretu obilježene su 70., 60., 50. i 25. obljetnica redovničkog života naših sestara. Euharistijsko slavlje predslavio je fra Marko Mrše, provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Središnjoj proslavi jubileja prethodila je četverodnevna duhovna priprava u našem samostanu u Zadru koju je predvodio p. Vatroslav Halambek, DI.

Izbivanje iz redovničke zajednice provincijska Uprava dopustila je s. Rebeki Anić od 1. lipnja 2024. do 31. svibnja 2025. godine zbog obiteljskih razloga. Njezina adresa je: Novogradiška 6, 23 000 Zadar.

ZBIVANJA I OSVRTI

Uspješna obrana doktorskog rada

Na Odsjeku za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, 26. travnja 2024. godine, s. Danijela Kovačević uspješno je obranila doktorski rad i stekla akademski stupanj doktorice znanosti iz znanstvenoga područja društvenih znanosti, znanstvenoga polja psihologije. *Odgovornost počinitelja, kajanje i ljutnja prema počinitelju kao odrednice visine kazne i spremnosti na opraštanje* naslov je rada izrađenog pod mentorstvom prof. dr. sc. Damira Ljubotine i prof. dr. sc. Dinke Čorkalo Biruški. U ispitnom povjerenstvu bili su još: prof. dr. sc. Margareta Jelić, prof. dr. sc. Nataša Jokić-Begić i doc. dr. sc. Jasmina Tomašić Humer.

Sažetak rada koji je priredila s. Danijela donosimo u nastavku.

„Dosadašnja istraživanja i teorijski modeli u području spremnosti na oprost procese kažnjavanja i opraštanja najčešće razmatraju odvojeno. Iako su ova dva koncepta naizgled međusobno isključiva, oba su u funkciji uspostavljanja socijalne ravnoteže nakon interpersonalnog konflikta i predstavljaju moguće reakcije žrtve na doživljenu povredu. Rezultati pokazuju da su veća odgovornost počinitelja (Eaton i Struthers, 2005; McCullough i sur., 2003) te izostanak kajanja počinitelja (Scher i Darley, 1997; Struthers i sur. 2010) povezani s manjom vjerojatnosti opraštanja. Nanesena povreda kao stresogeni faktor izaziva različite emocije kod žrtve, a jedna od najčešćih je ljutnja. Emocija ljutnje može pojačati potrebu da se počinitelja kazni (McCullough, 2000), a s druge strane može otežati mogućnost oprosta (Younger i sur., 2004 prema Merollu, 2008).

Cilj ovoga istraživanja bio je istražiti odnos nekih okolnosti počinjenja nedjela (stupnja osobne odgovornosti počinitelja, izražavanje kajanja počinitelja za počinjeno nedjelo) te ljutnje procjenjivača s procjenom visine kazne počinitelju te stupnjem spremnosti na opraštanje počinitelju. U istraživanju je sudjelovalo 587 studenata različitih studija s tri hrvatska sveučilišta. Kao podražajni materijal korišteni su scenariji u kojima je opisano isto kazneno djelo (prometna nesreća) uz variranje okolnosti njegova počinjenja, a zadatak je ispitanika bio da procijene primjerenu kaznu počinitelju te stupanj spremnosti na oprost prema počinitelju. Nacrt istraživanja uključivao je tri različita konteksta: u prvome procjenjivači nemaju informaciju je li počinitelj kažnjen, u drugome su informirani da je počinitelj već kažnjen, dok u trećem kontekstu imaju informaciju da počinitelj nije kažnjen za počinjeno nedjelo. S obzirom na postavljeni faktorijalni nacrt istraživanja 2x2x2, provedeno je šest

složenih analiza varijance, po dvije za svaki kontekst, pri čemu su nezavisne varijable bile stupanj odgovornosti počinitelja, postojanje kajanja počinitelja i stupanj ljutnje procjenjivača, dok su zavisne varijable bile procjena kazne počinitelju i stupanj spremnosti na oprost.

Rezultati pokazuju da je glavni efekt odgovornosti bio statistički značajan samo u kontekstu kada počinitelj nije kažnjen. Kajanje počinitelja relevantno je u svim kontekstima i rezultira manjom kaznom i većom spremnosti na oprost. Ljutnja procjenjivača je značajno utjecala na procjene kazne i oprosta osim u kontekstu kada su ispitanici znali da je počinitelj već kažnjen. Također su se pokazale značajnim i pojedine interakcije koje naglašavaju važnost ljutnje procjenjivača i konteksta u kojemu se vrše procjene. Rezultati potvrđuju i hipotezu da su ispitanici najmanje bili spremni oprostiti u slučaju kada su imali informaciju da počinitelj nije kažnjen za nedjelo, što potvrđuje teorijsko očekivanje da se procesi kazne i oprosta međusobno ne isključuju te da izostanak kazne počinitelju smanjuje vjerojatnost oprosta.“

Izazovi redovničkog odgoja

Međuprovincijski susret odgojiteljica i provincijskih predstojnica Školskih sestara franjevaka Krista Kralja održan je 1. i 2. travnja 2024. u duhovnom centru Biskup fra Paškal Buconjić u Bijelom Polju. Sudjelovale su sestre hrvatskog govornog područja triju Provincija - Mostarske, Bosansko-hrvatske i Splitske, te sestre Mariborske provincije.

S. Franka Bagarić, provincijska predstojnica Mostarske provincije na početku susreta pozdravila je sudionice i prenijela pozdrave s. Veronike Verbič, vrhovne predstojnice. Izazovi odgoja u suvremenom društvu i

zajednici bili su u središtu radnog dijela programa. Govoreći o izazovima odgoja, sestre su u radnim skupinama izmijenile iskustva i iznijele stanje u svojim provincijama.

Drugi dan susreta započeo je euharistijskim slavljem koje je u samostanskoj kapeli sv. Franje predvodio fra Jozo Grbeš, provincijal hercegovačkih franjevaca. Oslanjajući se na svetopisamski tekst o ukazanju uskrslog Isusa Mariji Magdaleni, fra Jozo je u svojoj propovijedi istaknuo kako su žene tihi svjedoci Kristova uskrsnuća. One su šutjele cijelo vrijeme, bile pod križem,

odlaze na grob i dobivaju odgovor – Krist je uskrsnuo!

Nakon euharistijskog slavlja uslijedilo je fra Jozino predavanje na temu *Redovnički odgoj u vremenu velikih društvenih promjena i krhkih obitelji* u kojemu je istaknuo kako se danas dovodi u pitanje sve što je autoritet i sve što je trajno, kako obitelj tako i redovnički zavjeti. Zanimljivo je da *projekt* poduzet bračnim ili redovničkim zavjetima uključuje cijeli život i živi se u potpunosti u funkciji velike ljubavi. U današnjem digitalnom svijetu sve se brzo mijenja i mladi imaju strah od donošenja trajnih odluka. Ali mladima treba ponuditi alternativu – ono bolje, trajno, nepromjenljivo, vječno... Bez iskustva Boga nema stabilnosti, naglasio je fra Jozo.

Unatoč brojnim poteškoćama, velika je privilegija odgajati sljedeću generaciju. To je privilegija jer je sljedeća generacija lijepa i dragocjena u Božjim očima i zato što možemo hodati uz mlade dok se suočavaju s raznim izazovima koje život i naš svijet stavljaju pred njih, zaključio je fra Jozo.

Susret je završio obilaskom crkve sv. Ante i Franjevačkog samostana na Humcu kod Ljubuškog. U samostanu je 25. ožujka 1884. godine otvorena prva javna muzejska

zbirka u Bosni i Hercegovini. Uz najstariji muzej na ovim prostorima, u sklopu samostana nalazi se i zbirka umjetnina, sa svojim stalnim postavom pod nazivom *Majka*. Glavni motiv stvaranja i izlaganja ove zbirke za javnost jest davanje značaja ženi, majci.

Samostan je na Humcu od početka sjedište novicijata Hercegovačke franjevačke provincije i traje do danas uz određene prekide koji su manje-više bili prisilni. Budućnost Franjevačke zajednice u Hercegovini više je puta bila upitna, a dolaskom komunista na vlast nalazila se pred propašću. No unatoč svim zulumima prijašnjih vremena i unatoč svim modernim izazovima današnjeg vremena, hercegovački franjevci imaju osam postulanata, šest novaka i 26 bogoslova. Dokaz je to da vjera naših predaka, kaljena na hercegovačkom kamenu i drači, nikad nije klonula.

Obogaćene susretom napustile smo kršnu Hercegovinu u nadi da ni vjera sljedećih generacija nikada neće klonuti, već da će poput kuće sagrađene na stijeni odolijevati svim nevremenima.

s. Luca Petrović, *odgojiteljica*

Ususret Svetoj godini 2025.

U organizaciji Povjerenstva za trajnu formaciju redovnika i redovnica Hrvatske redovničke konferencije, od 19. do 21. travnja u Oazi svete Marije Krucifikse na Kamenu održan je susret sestara koje vrše poslanje unutar samostana. Na susretu se okupilo pedesetak sestara različitih družbi kojima je o temi *Ususret Svetoj godini: u molitvi, pokori i djelima milosrđa* izlaganje održao p. Vatroslav Halambek, član Družbe Isusove. Iz naše Provincije sudjelovalo je pet sestara.

Sve imamo iza sebe vrijeme rasta i sazrijevanja te smo ušle u dob smirivanja i pada tjelesnih snaga. Kao takve, u napasti smo misliti kako o duhovnom životu znamo sve te više nemamo što očekivati od duhovnih obnova i nagovora. Stoga je p. Halambek, napomenuo da nam neće reći ništa novo, ali da će nastojati govoriti na nov način i dati nove poticaje.

Na taj nas je način *razoružao* i potaknuo da se otvorimo i srcem primimo sve ono što nam Gospodin želi darovati.

U središtu našeg razmišljanja bila je svetost čije je postizanje prvi zadatak nas redovnica. Govoreći o postizanju savršenstva u duhovnom životu, p. Halambek je naglasio važnost molitve, poniznosti i djelovanja u skrovitosti. Molitva koja izvire iz srca, naše je disanje i izmjena ljubavi između nas i Boga. Ona usmjerava život prema bližnjima, oslobađajući nas za nesebično darivanje i čineći nas *ljudima za druge*. Za svetost je važna i pokora, istaknuo je, koja nas nakon odricanja od grijeha vodi do ozdravljenja i primanja Božje milosti.

„Ne budite žalosne“, rekao je jednom papa Franjo obraćajući se redovnicama. Uvijek trebamo biti svjesne da mi nismo ovdje radi sebe, nego za druge. U molitvi i djelovanju drugi trebaju biti u središtu naše pažnje. Poniznošću i skromnošću se, kao stepenicama, penjemo u Božje visine, ali ne same nego s drugima.

Tijekom susreta organizirano je i hodočašće u Svetište Čudotvorne Gospe Sinjske koje smo, nakon euharistijskog slavlja, obišle u pratnji tamošnjeg župnika fra Antonia Mravka. Promatrajući predivan lik Gospe Sinjske, od fra Antonia smo čule, a i same zapazile, kako je njezino uho vidljivo kroz veo, a njezina glava blago nagnuta nalijevo sugerirajući nam kako Marija pažljivo sluša naše molitve, znajući što se nalazi u našem srcu. Pomolili smo se Gospi da svojim zagovorom prati naš put pripreve za veliki Jubilej – Svetu godinu 2025.

Na kraju susreta, u ime organizatora, sestrama sudionicama obratila se predsjednica Hrvatske redovničke konferencije i provincijska predstojnica naše Provincije s. Lidija Bernardica Matijević, naglasivši kako su susreti, izmjenjivanje iskustava i povezivanje različitih zajednica vrlo važni za čvršću izgradnju međusobnog jedinstva. Istaknula je i važnost odmora koji, uz molitvu i rad, treba imati svoje mjesto u ritmu svakodnevnog života.

Ovi su nam dani bili veliko obogaćenje, prilika da nanovo spoznajemo Božju širinu u različitosti redovničkih družbi, međusobno se upoznamo i izmjenimo iskustva. Osjetile smo se kao aktivne dionice Crkve u hodu. Želimo s njom hoditi, osnažene i vedrijeg pogleda u budućnost, unatoč tmurnim oblacima i neizvjesnostima koji se pojavljuju na našim obzorima.

s. Mirjam Penić

U posjeti Rami-Šćitu, zemlji ljepote i stradanja

Naš ovogodišnji jednodnevni proljetni susret sestara iz provincijske Sekcije za katehizaciju, glazbu i sakristansku službu, u lijepi sunčani petak uskrzne osmine, provele smo u Rami-Šćitu. Dočekao nas je donedavni nam susjed s Poljuda, fra Mijo Džolan, kao dobar i vrlo gostoljubiv domaćin, a nadasve vrsni tumač duhovnog

i kulturnog blaga svoje predivne rodne ramske udoline. Franjevački samostan i Gospina crkva na Šćitu, kao središte duhovnog i kulturnog blaga ramskog puka, svojim unutaršnjim i vanjskim skladom i bogatim sadržajima te sveukupnim doživljajem neobične ljepote i mira, doslovno uprisutnjuje djeličak Raja na zemlji.

Monumentalni umjetnički radovi, lijepo raspoređeni, skladno upotpunjuju prilaz samostanskoj crkvi. Svako od tih djela na svoj osebujan način, prikazuje mučnu, stradalačku, osvajačku tuđinsku tiraniju, ali i duboku, postojanu, vjerničku zbilju ramskog čovjeka kršćanina. Svoje uživiljeno tumačenje vrijednih umjetničkih prizora fra Mijo je započeo s nadaleko poznatim Ramskim križem, čiju vrijednost potvrđuje i darivanje njegova pozlaćenog odljeva, kao dara puka Bosne i Hercegovine, papi Franji u prigodi njegova posjeta Sarajevu. Ramski križ je djelo akademskog kipara Mile Blaževića. Križ uprizoruje na prednjoj strani Krista, polaganje njegova svetoga Tijela u grob i živi razgovor između apostola, njihovu nikada dovršenu potrebu svjedočenja suživota s Kristom. Na drugoj strani križa: s dominirajućom gestom uzdignutog kažiprsta, ponizno i uspravno stoji Isus Krist kao jedini i posljednji sudac pravde i ljubavi. Kip Raspetog Krista u bronci postavljen je 1996. godine na dva stilizirana stećka na kojem su s njegove obadvije strane prizori igre kola života i radosti nepobjedivih Hrvata katolika. Ova duboka simbolika Ramskog križa poruka je svakom ponaosob da je život u Bogu, ljubavi, pravdi, istinskoj kršćanskoj i ljudskoj radosti jači od svih ratnih stradanja, nasilnih egzodusa i raznih zemaljskih nevolja koje čovjeku prijete te koji, ni kriv ni dužan, postaje nevina žrtva svoga vjerskog i narodnog identiteta. Nadasve je prisutna snažna poruka opraštanja kao i poruka da nikada ne smijemo biti zarobljeni tuđim zlom. Dio spomenika Ramskog križa također je, u bronci urezan i na zid ponad ramskog jezera postavljen, popis više od 1500 ljudi, Ramljaka poginulih u posljednja dva rata. Ova umjetnička zamisao Križa i izginulih Ramljaka postaje tako simbolom teške povijesti ramskog naroda, ali i snažni znak njegove ustrajne vjernosti

Bogu. Ova stoljetna zbilja zasigurno je oblikovala dušu ovoga patničkog, ali i vjerničkog naroda.

S desne strane prilaza Crkvi postavljen je kip u bronci akademskog kipara Kuzme Kovačića koji prikazuje Majku Ramljanku u ramskoj narodnoj nošnji s djetetom u naručju kojega s dvije ogromne ruke pritišće na grudi i zaštićuje od svih zala koja mu se spremaju, a koja su brojna djeca pretrpjela ili im tako sićušna i nevina podlegla. Tu je i znamenita Kovačićeva Diva Grabovčeva, djevojka kršćanka, simbol hrabrosti i otpora pred nekršćanskim nasilnikom.

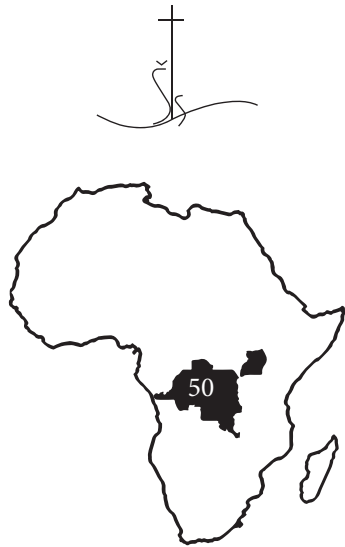
Na drugoj, lijevoj strani ulaza u Gospinu Crkvu 2000. godine postavljen je dar ramskoj, a time i hrvatskoj umjetničko-duhovnoj kulturi, djelo istog akademskog slikara Kuzme Kovačića. Monumentalna skulptura Posljednja večera, svojevrsna je sinteza brojnih stilova, ali i originalni izričaj tematike koja naglašava bolnu izdaju Jude i otajstveni dar Euharistije. Apostoli su, s Kristom koji dominira, postavljeni ukруг, s jednim „praznim“ mjestom nasuprot Krista, a do Jude. Na tom mjestu može biti svatko do nas. Kao grešni, dotičemo Judu, a kao otkupljeni zagledani smo u Krista, svoga Spasitelja. On nam u kruhu i kaležu daje sebe, i ostavlja trajno otvoren put do blaženog sjedinjenja sa sobom, našim Otkupiteljem!

Vrijedna djela ima i samostanska Crkva na Šćitu. Tu je glasovita freska Gospa u slavi (1968.), rad Josipa Biffela kao i lijepa Majka od Milosti (1997.) djelo Kuzme Kovačića, postavljena usred pobočnih vrata Crkve koja su „zazidana“ te šalju poruku da se nikada više ne odlazi...

Duhovno ojačane, i u svakom smislu obogaćene i osvježene, zahvaljujemo svima koji su pridonijeli bogatstvu i ljepoti ovoga dana!

s. Mirja Tabak

S DOBROČINITELJI SESTRINSKE MI

Ove godine obilježavamo 50. obljetnicu sestrinskoga apostolata u DR Kongu. Glavna proslava polustoljetnice Misije na afričkom tlu planirana je u Luhwinji 14. srpnja 2024. godine, a središnje slavlje u Domovini održat će se u provincijskom središtu na Lovretu, 5. listopada 2024. godine. Od prvoga koraka na dalekom afričkom kontinentu, štoviše i prije odlaska, prve sestre iskusile su dar dobročinstva, i Božjega i ljudskoga. Misija živi i evangelizacijski djeluje u trajnoj povezanosti s dobročiniteljima, iz Domovine i po svem svijetu, o čemu

U godini proslave 50. obljetnice djelovanja sestara naše Provincije u Misiji DR Kongo, u Imotskom je, na drugu vazmenu nedjelju, 7. travnja 2024. godine upriličen susret s dobročiniteljima Misije s područja grada i okolnih župa. Euharistijsko slavlje u prepunoj župnoj crkvi predvodio je gvardijan franjevačkog samostana i župnik Župe sv. Franje u Imotskom fra Zoran Kutleša u koncelebraciji s fra Jakovom Udovičićem, župnim vikarom Župe sv. Roka u Vinjanima, fra Franom Lacom, župnikom Župe Svih Svetih u Zmijavcima i fra Vinkom Gudelijem, župnikom Župe sv. Mihovila Arkandela u Prološcu.

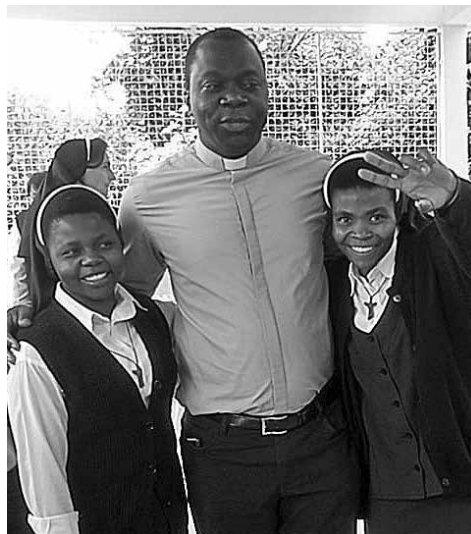
Susret u

Pozdravivši okupljene vjernike, fra Zoran je čestitao sestrama ovaj značajan jubilej te ujedno zahvalio za stoljetno požrtvovno služenje na području Imotske krajine. Osvrćući se na liturgijska čitanja, naglasio je važnost mira, Kristovog dara koji nadilazi ovozemne stvarnosti. Prožimajući nam srce, Kristov mir uklanja naše strahove i čini da, unatoč životnim protivštinama, svoje dane živimo spokojno. S Kristom u središtu naš život dobiva pravilno usmjerenje i naš se pogled upravlja k vječnosti. Govoreći o ispovijesti vjere *nevjernog* apostola Tome, koja se događa nakon susreta s Uskrsim, istaknuo je značaj zajednice za vjernički život. Poput Tome, i mi tek u crkvenom zajedništvu možemo potpunije spoznati i cjelovitije živjeti otajstva vjere, zaključio je fra Zoran.

Nakon euharistijskog slavlja nekadašnje misionarke, s. Mirjam Penić i s. Ivka Piplović okupljenima su ukratko predstavile nastanak i razvoj Misije u DR Kongu. U pet desetljeća djelovanja u DR Kongu, a odnedavno i u Ugandi, sestre su, uz svesrdnu i velikodušnu pomoć dobročinitelja, uspjele razviti bogat apostolat. Nebrojani su oni kojima su, potaknute Duhom i vođene ljubavlju prema čovjeku, uz velike žrtve, pomogle na njihovim životnim putovima brinući o njihovih

MA O 50. JUBILEJU SIJE U DR KONGU

su svjedočanstvo iz prve ruke dale i sestre misionarke. Iz zahvalnosti prema dobročiniteljima i u želji da se u zajedništvu s njima obilježi ova značajna obljetnica, upriličena su euharistijska slavlja u Imotskom, Zadru i Zagrebu te druženja uz darivanje prigodno izrađenim znakovima pažnje za prijatelje Misije. Svečarskom tonu slavlja u Zadru i Zagrebu Zbor lovretskih sestara dao je svoj udio. Iščekujući zapise o misijskim slavljinama koja tek slijede, donosimo vam osvrt na ova s dobročiniteljima koja su im kao svojevrsna uvertira prethodila.

Imotskom

materijalnim potrebama, poučavajući, liječeći, tješeći i, nadasve, šireći radosnu vijest spasenja. Sve to ne bi bilo moguće bez stalne i velikodušne podrške mnogih čija je dobrota i ljubav pomogla tkati ovo plemenito djelo.

U ime zajednice, dobročinitelje je pozdravila provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević izrazivši im zahvalnost za iskazana dobročinstva u proteklih pola stoljeća. „Današnjim euharistijskim slavljem zahvalili smo dragom Bogu na svemu čime

nas je obdario. A vama, dragi vjernici dobročinitelji, dugujemo neizmjernu zahvalnost, jer naš trud bez vaše pomoći ne bi urodio ovolikim plodom. Ovaj je narod pomagao i u vremenima kada je i sam bio potreban pomoći jer za dobrotu i suosjećanje nije potrebno bogatstvo nego srce“, naglasila je s. Lidija.

Zajedništvo se nastavilo druženjem u samostanskoj dvorani braće franjevaca oživotvorujući riječi Svetog pisma što ih netom čusmo: *U mnoštvu onih što priglišu vjeru bijaše jedno srce i jedna duša.* (Dj 4,32)

s. Marina Fuštar

Kad su naše sestre misionarke 5. listopada 2023. godine najavile proslavu 50. jubilarne godine života i djelovanja u misiji u DR Kongu, počelo je i među sestrama u Domovini sve jače *gibanje* Duha Svetoga. Razmišljalo se, planiralo i dogovorilo kako prenijeti i razglasiti tu radosnu vijest. Čini nam se da smo dužne to napraviti u ime sestara misionarki, onih koje su u misiji nekad bile i onih koje još jedu kruh misijski. Sestre misionarke su već 50 godina *na prvoj crti evanđelja*; žive, razglašuju ga i nesebično uprisutnjuju. Osim u njihovo ime, zaključismo mi sestre iz provincijskog Vijeća za misije, da je potrebno vijest razglasiti i u ime brojnih prijatelja i dobročinitelja Misije.

Nakon tihog radovanja u srcu zbog proslave jubileja, i u tom smjeru poduzetih koraka, dočekale smo 18.

Draga braćo i sestre, Školske sestre franjevke sve vas pozdravljam, dijeleći radost ovog zajedništva i velikog jubileja, čestitajući vam 50. obljetnicu prisutnosti u misijama u dalekom DR Kongu, koji vama i vašim dobročiniteljima, podupirateljima, suradnicima nije daleko, jer ono što u srcu nosimo, ono za što srcem živimo, bez obzira na geografsku

Susret u

svibnja 2024., predvečerje svetkovine Duha Svetoga koji nas je i pozvao i sabrao. Tada smo u arbanaškoj kapeli posvećenoj Duhu Svetomu, u čvrstoj vezi s crkvom Duha Svetoga u Luhwinji, slavili misu zahvalnicu za 50. godina naše Misije i za brojne prijatelje i dobročinitelje koji je podržavaju i potpomažu. Misu zahvalnicu predvodio

je predstojnik Povjerenstva za misije, ekumenizam i međureligijski dijalog Zadarske nadbiskupije, don Jerko Vuleta u koncelebraciji sa župnikom Župe Gospe Loretske don Matom Kujundžićem i bolničkim kapelanom u Zadru don Šimom Zubovićem. Svetoj misi su, uz sestre, prisustvovali brojni dobročinitelji što je za njih bilo posebno zadovoljstvo jer su *uživo* osjetili našu zahvalnost, bilo je srdačno izrečeno i u propovijedi don Jerka.

Govoreći o važnosti misijskog poslanja Crkve, don Jerko je istaknuo požrtvovnost sestara koje su tijekom polustoljetnog djelovanja u Kongu, oslanjajući se na Božju providnost, znale pretrpjeti sve kušnje i ostati vjerne Gospodinu služeći mu u najsiromašnijima. Svečanosti euharistijskog slavlja, skladnim

Propovijed na

udaljenost, ne samo da nije daleko, nego postaje i ostaje dio nas. To je naša misija.

U ovoj misi bdijenja svetkovine Pedesetnice, zahvalni Bogu za misijske početke, prisjećamo se 1974. godine kada su vaše s. Romana Baković i s. Erika Dadić, hrabro se otisnuvši iz svoga zavičaja, vođene Duhom Svetim krenule u Zair, današnju DR Kongo. Zahvaljujemo za ljubav vašega srca kojom ste se Kristu predale, djelujući u teškim uvjetima krajnjeg siromaštva, dugogodišnjih sukoba koji su generirali valove nasilja. U takvom, nimalo povoljnom, ozračju ostvarile ste velike projekte misijske ljubavi katehizirajući u mnogim školama, aktivno brinući za bolesnike u bolnicama, aktivno djelujući u biskupijskom Caritasu, brižno skrbeći za gladne i siromašne, vidajući rane duhovno i

Zadru

pjevanjem, doprinio je Zbor lovretskih sestara pod ravnanjem s. Mirje Tabak.

Nakon svete mise uslijedilo je predstavljanje rada sestara uz živu riječ i iz iskustva misionarke s. Mirabilis Višić. Program su obogatili mališani Dječjeg vrtića Jordanovac te sestre kongoanke s. Theresitte Nshbole Mufuliru i s. Gisele Chiruza Bachiyunjuze koje su izvele tradicionalne kongoanske pjesme. Kratki film o djelovanju sestara u Misiji još je više posvijestio prijateljima plodove njihove podrške tijekom plodnih 50 godina tako da neki od njih nisu žalili truda prevaliti i 300-400 km kako bi došli na ovaj susret.

Prigodnu riječ uputila je i provincijska predstojnica s. Lidija Bernardica Matijević, zahvalivši dobročiniteljima na njihovoj velikodušnosti bez koje djelovanje sestara u DR Kongu ne bi bilo moguće.

Kao svojevrсна kruna zajedništva bio je agape. Vidjelo se da je dobročiniteljima s nama i među nama lijepo, domaće. Za uspomenu su primili dar koji ime se posebno svidio, misijski suvenir i zahvalnicu.

Radost susreta s dobročiniteljima o 50. godišnjici naše Misije ostat će nam dugo u srcu, a dozvolite da to na malo posebniji način bude nama sestrama u provincijskom Vijeću za misije. I dok još prebiremo sjećanje na taj događaj, zahvaljujemo drugome Bogu na našim sestrama misionarkama, preporučajući ih u svakodnevne molitve.

s. Božena Duvnjak

euharistijskom slavlju u Zadru

tjelesno povrijeđenima. Godinama, već 50 godina, preuzimate brigu za tolike potrebne, prepoznajući u nevoljnima živoga Krista. Sva ta dobročinstva, zauzeti karitativni i svekoliki misijski rad posvemašnje je ostvarenje vaše redovničke karizme.

Razmatrajući brojna djela ljubavi kojima očitujete Božju blizinu siromašnom i nevoljnom čovjeku Afrike, koji kroz vaše svekoliko djelovanje prepoznaje svjetlo Božje dobrote, o ovom zlatnom Jubileju ne možemo se ne spomenuti hrabrog podnošenja i prihvaćanja svakodnevne žrtve. Uvjeti i okolnosti koje predstavljaju ponajveći izazov i zapreku vjerujem da postaju još snažniji poticaj za ustrajnost u postojanosti i vjernosti, od Duha Svetoga primljenom, poslanju unatoč rizicima i opasnostima.

Osobito svjedočanstvo života za Krista do potpunog predanja, koje je živo i nadahnjujuće i zrcali vašu vjerničku hrabrost i duboku želju za nastavkom djelovanja u misijama, mučeništvo je s. Clare Agano Kahambu kojoj je oduzet život 2016. iz mržnje prema vjeri.

Evandjelje živoga Krista kojega vi sestre činite životvornim na polju misijskog rada kroz pet desetljeća poziva nas da po suradnji s Duhom Svetim postajemo svakim danom novi ljudi stvoreni u Kristu.

Kristovo evandjelje neka vas vodi i bude vaše nadahnuće i život, kako bi vaše svjedočenje blizine Božje ljubavi urodilo još mnogostrukim plodovima u budućim vremenima. Amen!

don Jerko Vuleta

Susret u Zagrebu

Treći u nizu susreta s dobročiniteljima misijskog djelovanja naših sestara na afričkom kontinentu upriličen je u subotu 25. svibnja 2024. u Zagrebu, u samostanu na Jordanovcu.

Povezanost s Afrikom okupila je prisutne, a susret je realiziran u tri dijela: euharistijskim slavljem, popratnim programom i zajedničkim druženjem uz prigodni domjenak.

Euharistijskim slavljem predsjedao je vlč. Odi-lon-Gbènoukpo Singbo, beninski svećenik, teolog i duhovni pisac, na službi u Zagrebačkoj nadbiskupiji, u suslavlju s drugim svećenicima – prijateljima zajednice Školskih sestara franjevki.

Bogu se zahvalilo za obilje blagoslova, providonosni put, odaziv i spremnost služenja sestara misonarki te dobrotu dobrih ljudi. Sve zajedno ustrajno i

požrtvovno vodilo je Jubileju koji u ovoj godini obilježavamo.

Zbor lovretskih sestara pod ravnanjem s. Mirje Tabak, uz orguljsku pratnju s. Lidije Bernardice Matijević i klarinetsku pratnju gospođe Marije Župić Bošnjak, doprinio je dostojanstvu i ljepoti liturgijskog slavlja.

U prigodnom programu koji je animirala s. Jelena Lončar, predstavljani su život i djelovanje sestara od dolaska u DR Kongu 1974. do danas. O suživotu s kongoanskim narodom u ime sestara misionarki posvjedočile su s. Mirabilis Višić i s. Blaženka Barun, a izvedbom tradicionalnih pjesama, dašak duha svoga naroda, unijele su s. Teresitte

Nshbole Mufuliru i s. Gisele Chiruzi Bachiyunjuze, na oduševljenje svih prisutnih.

Dobročiniteljima se zaključno obratila s. Lidija Bernardica Matijević, provincijska predstojnica. Zahvalila je za njihovu velikodušnost i nesebičnost darivanja u minulih 50 godina, istaknuvši da su zajedno s nama gradili Misiju kakvu danas imamo.

Brojna lica plemenitih ljudi zračila su radošću, a ugodno druženje za obiteljskim stolom potrajalo je do kasnih popodnevni sati.

Zahvalnost neka nam bude i ostane način življenja.

Pozdravni govor provincijske predstojnice

Poštovana braćo svećenici!

Drage sestre!

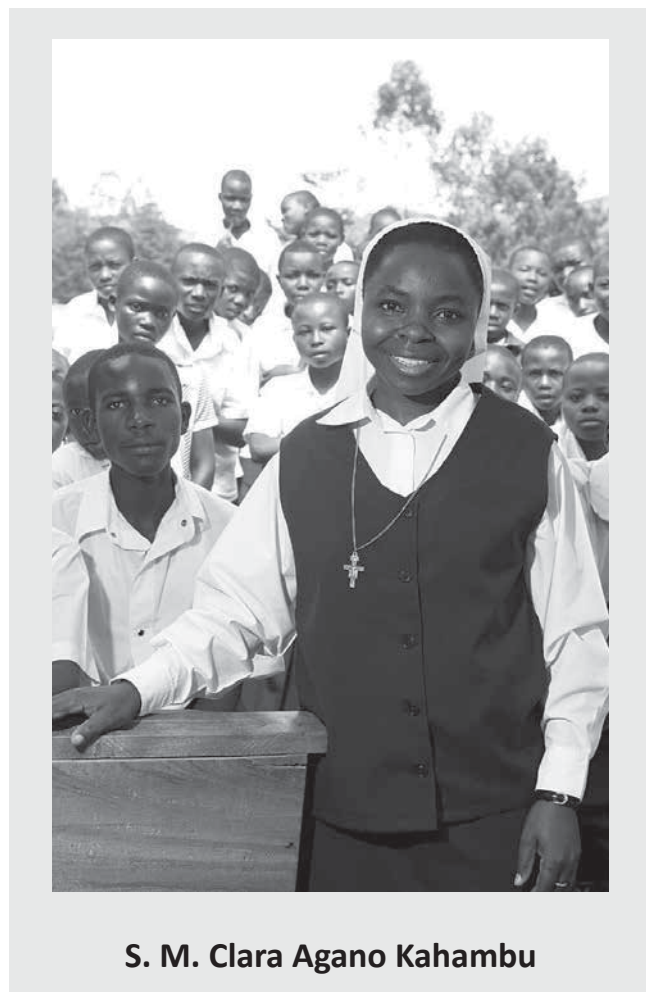
Dragi vjernici i dobročinitelji naše Misije u DR Kongu i Ugandi, srdačno vas pozdravljam!

Osobita mi je čast što ste se odazvali našem pozivu prigodom obilježavanja 50 godina misijskog djelovanja naših sestara u Africi. Kroz to dugo vrijeme pedesetogodišnjeg ustrajnog sijanja sjemena kršćanske vjere i solidarnosti, vašom dobrotom spašen je veliki broj ljudi od ruba siromaštva, mnoštvo djece dobilo je obrazovanje, omogućena je primarna zdravstvena skrb i znatno su poboljšani osnovni uvjeti života mnogih obitelji.

Naše misionarke ukratko su vam prikazale jedan mali dio afričke svakodnevice, vjerno i vjerodostojno jer su i same djelovale u misiji dugi niz godina. Nakon što sam i sama bila u kolovozu 2023. godine u posjetu našim misijskim zajednicama, jedna rečenica mi se iskristalizirala: „Za djelovanje u misiji postoji poseban životni poziv“. Naše sestre odgovorile su na taj Božji poziv, a sve dosadašnje Provincijske uprave imale su osjećaja i razumijevanja za nastavak sestrinskog djelovanja na afričkom tlu, uz veliku podršku Provincijskih uprava Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja.

Današnjim euharistijskim slavljem želimo zahvaliti dragom Bogu na svim iskustvima kojima je obdario našu Provinciju, osobito sestre misionarke tijekom pedesetogodišnjega rada, nerijetko mukotrpnog, veoma zahtjevnog, a često i po život opasnog na što nam ostaje trajni spomen u stradavanju naše s. Clare Agano Kahambu koja je cijenom vlastitoga života platila svoju privrženost redovničkom poslanju kojim ju je Gospodin podario za služenje bližnjemu.

I vama, dragi vjernici, dobročinitelji dugujemo neizmjernu zahvalnost, jer našu misiju bez vaše podrške ne bismo mogli ostvariti. Posebno želim naglasiti da smo našu Misiju počeli graditi prije 50 godina na afričkom tlu, kada smo na ovom hrvatskom tlu živjeli u drugačijim društvenim prilikama. Naš je narod od tada prošao kroz muku Domovinskog rata

S. M. Clara Agano Kahambu

i tegobu poslijeratnog oporavaka. Ni u to vrijeme pomoć sestrama nije izostala. Naš je dragi hrvatski narod pomagao i onda kada je i sam bio potreban pomoći. Često se može čuti da hrvatski narod ima veliko srce i veliki osjećaj za misije. A za dobrotu, pomoć i suosjećanje nije potrebno bogatstvo, nego upravo srce.

Prije 50 godina u mjestu Luhwinja sestre su započele svoje misijsko poslanje doslovno iz ničega. Trebalo je dovesti vodu, graditi crkvu, kuću, a prije svega upoznavati ljude s Kristom. Danas više nije potrebno tražiti izvore vode u brdima, iako još uvijek ima veliki broj potrebitih. Zadaci naše Provincije i sestara u Misiji postaju zahtjevniji i kompleksniji. Stvoreni su uvjeti za školovanje mladih sestara, što je nužan preduvjet za daljnje djelovanje. Sestre se školuju u svojoj domovini i stalo nam je da ih se tamo što više školuje. Kod nas u Hrvatskoj, na filozofsko-teološkom studiju u Splitu studiraju naša s. Theresitte Nshobole Mufuliru i s. Gisele Chiruzza Bachiyunjuze. Stečeno znanje i kompetencije vratit će svojem narodu. To i jest smisao misijskog djelovanja: uz evangelizaciju pomoći potrebnome, osposobiti ga za samostalno djelovanje te stvoriti uvjete da stečeno blago vrati drugima.

Draga braćo i sestre, dobročinitelji i suradnici našeg misijskog poslanja, vjerujemo da ste, prateći

nas svojom dobrotom, tijekom ovih 50 godina bili vođeni uputama Gospodina, milosrdnog i blagog. Neka vas starozavjetne mudrosne riječi ohrabre i podrže na tom putu: *Tko dijeli obilato, sve više ima, a tko škrtari, sve je siromašniji.* (Izr 11,24)

Vama, dragi dobročinitelji, izričem duboku sestrišku zahvalnost za iskazanu duhovnu i materijalnu pomoć. Vjerujemo, nadamo se i priželjkujemo da ćete nas svojim dobročinstvima i nadalje pratiti.

Izričem najiskreniju zahvalnost i predsjedatelju euharistijskog slavlja te braći svećenicima u koncelebraciji.

Na kraju upućujem zahvalu našim vrijednim sestrama koje su se uključile u pripremu našeg susreta, kao i svim sestrama koje žive i djeluju u ovoj i okolnim župama iz kojih, vi braćo i sestre dolazite.

Vi našoj zajednici iskazujete dobročinstvo, a ovom prigodom dozvolite da mi vas ugostimo svojim blazinom i podarimo prigodnim znakom pažnje. Srdačno vas pozivam da nastavimo naše zajedništvo u susloništvu i druženje koje neka nam je prigoda za izmjenu iskustava.

Mir vam i dobro!

s. Lidija Bernardica Matijević

Ima više od deset godina da smo prvi put čuli za sestre misionarke u DR Kongu. Bilo je to u crkvi na Ksaveru. Tom smo prigodom dobili sliku Davida, dječaka iz Konga i prihvatili kumstvo. Godišnji prilog davali smo s. Bonifaciji Barun koja nam je tako postala živa veza sa sestrama u Africi, od koje smo uvijek vrlo rado slušali priče o životu sestara i događanjima u njihovom misijskom djelovanju te zbivanjima u sestrinskom okruženju. Najiskrenije se divim tim vjernim sestrama koje su napustile svoju domovinu i izabrale poslanje u dalekoj zemlji.

Drago mi je da smo i mi u obitelji dio te priče po, rado prihvaćenom, kumstvu i da smo nekomu pripomogli. U tomu ne odustajemo. Mi nastavljamo dalje. Pratit ćemo i voljni smo pomagati naše sestre misionarke. Ponosni smo na njih. Neka su blagoslovljene. Pozdravljam ih sve iz Hrvatske.

Nikola Marinić, Zagreb

Za misiju Školskih sestara franjevača u DR Kongu prvi put sam čula još prije četrdeset godina. Tada sam upoznala s. Blaženku Barun. Nama okupljenima u crkvi pokazivala je na dijapozitivu slike iz Konga. Bila sam oduševljena njezinom pričom i radom sestara te sam poželjela otići u misiju. Nisam otišla, ali zato ih podupirem. Ne treba puno, u prilici smo vrlo skromnim prilogom doslovno nahraniti gladne. Danas je to tako jednostavno. Pomoć preko žiro računa začas stigne u misiju do naših sestara franjevača. To činimo obično oko Božića, kada su naši stolovi u izobilju, a u dalekoj Africi prazni.

Divimo se i čestitamo svim našim dragim časnama, herojima u misiji i ovdje u Hrvatskoj, koje su na bilo koji način pomogle održati Misiju. Zahvaljujemo vam sestre na pozivu na proslavu 50. obljetnice Misije uz prigodni program. Zahvaljujemo i vlč. Odilonu Singbou, prvom misionaru u Hrvatskoj iz Afrike na prigodnoj propovijedi.

Bog vas sve blagoslovio i obdario ljubavlju jednih prema drugima.

Renata i Mirko Barun, Zagreb

Iz svjedočanstava

Za skromni angažman u pomoći misijskoj zajednici u DR Kongu mogu zhvaliti pokojnoj s. Branki Barun i njezinom zaraznom entuzijazmu. Preko nje sam, prije više od 15 godina, saznala za djelovanje Školskih sestara franjevača u toj velikoj afričkoj zemlji. S. Branka je okupila brojne župljanke i župljane u Kaštelima koji su izrađivali razne rukotvorine te prihodima od prodaje pomagali misije. Ja sam pomagala u prodaji njihovih uradaka na području Imotskog.

Jednom sam prilikom na Katoličkom radiju slušala intervju s misionarkom s. Romanom Baković. U razgovoru je najavila novi oblik pomoći djeci i ženama u misijskoj zajednici – kumstva. Ideja mi se jako svidjela. Iz intervjuja sam doznala da s. Romana djeluje baš u misiji koju je pomagala s. Branka sa svojom kaštelanskom skupinom. Odmah sam ju nazvala i pitala kako mogu stupiti u kontakt sa s. Romanom. Providnost je htjela da ona nekoliko zadnjih dana odmora, prije povratka u Kongo, boravi u Kaštelima. Na brzinu sam svojim prijateljicama izložila program pomoći putem kumstava, okupivši tako prvu skupinu kumova iz Imotskog. Mislim da nas je bilo dvanaest. Novac sam uručila s. Romani prigodom našeg susreta. Nakon nekog vremena iz Konga su stigle fotografije. Bilo je to veliko, veliko uzbuđenje. I suza je bilo. Doživljena radost urodila je novim kumstvima.

U božićnom vremenu u našoj župi, više od 20 godina, predvodim skupinu djece *Imotski čestitari* u prikupljanju milodara. Prije smo se običavali s tim sredstvima uključiti u različite potrebe u župi, a otkako su pokrenuta kumstva preusmjerili smo se na školovanje djece u Kongu. Osvješćivanju misijskih potreba pridonijele su s. Romana i druge sestre misionarke koje su više puta gostovale u našoj župnoj crkvi. Njihovi su dolasci uvijek radosni i dragocjeni susreti.

Zahvalna sam Gospodinu za s. Branku i s. Romanu jer sam preko njih na jedan „živ način“ kušala zajedništvo Crkve u svijetu.

Vesna Ujević, Imotski

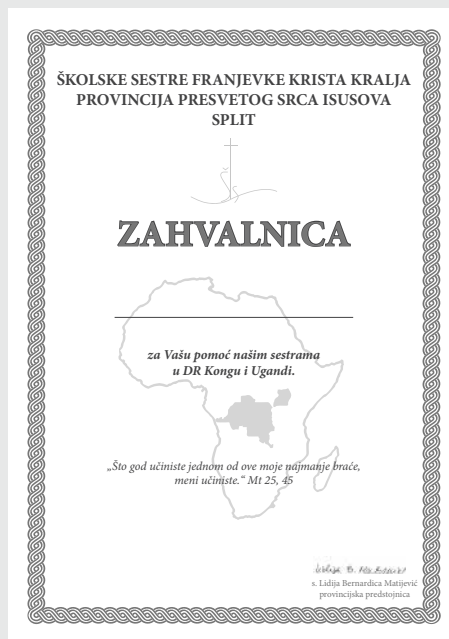
dobročinitelja

Dobro je činiti dobro jer dobro obogaćuje čovjeka. A na to nas potiče i Duh Sveti. Takav sam poticaj i sama osjetila prije dosta godina, pripremajući se kroz molitvu za svetu misu u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu. Naime, vlastiti su me problemi toliko okupirali da su moje misli neprestano kružile oko moje vlastite osi, ne dajući mjesta ničem drugom, dok mi pogled nije pao na misijski listić sa slikom djeteta, od najviše 3 godine, koje drži tanjur s nešto malo kaše. Tada nisam znala da se radi o djetetu iz DR Konga. Slika me odmah izbacila iz začaranog kruga vlastitih misli te sam molila: „Bože, oprosti mi što sam nezahvalna na onom što imam. Želim pomoći nekome. Molim te, daj da to bude konkretna osoba i da ja znam komu pomažem“. Samo izdvojiti novčani prilog u te svrhe, ne bi me učinilo zadovoljnom.

Zaželjela sam nešto saznati o toj osobi, da mogu za nju moliti. „Bože, pokaži mi put“, bila je moja molitva za vrijeme svete mise. Bog mi je za tri dana odgovorio. Saznala sam za s. Bonifaciju Barun koja djeluje u crkvi sv. Franje Ksaverskog, čija je rođena sestra s. Blaženka Barun misionarka u DR Kongu. Dobila sam broj mobitela i javila se s. Bonifaciji sa željom da mi pronađe osobu za kumstvo i fotografiju. Udijelila mi je sliku dječaka Samuela kojeg je u rukama držala djevojčica, njegova majka Faida. Preuzela sam obvezu za oboje, mamu i sinčića.

Faida je djevojčica silovana za vrijeme rata između Ruande i Konga. Njezina tužna priča samo je jedna od mnogih. Snažno me je potresla. Svi moji problemi izgledali su tako besmisleni u usporedbi s ovima za koje sam čula u Kongu. Od tog trenutka iskreno zahvaljujem Bogu što me izveo iz moje skučenosti, otvorio mi vrata sućuti i po mojoj slabosti i neznatnim doprinosom čini da sudjelujem u poboljšanju životnih uvjeta onima koji su u potrebi. Gospodin, po rukama misionara svoje svete Crkve, čini velika djela. Drago mi je da i ja u tomu sudjelujem.

Dobro je činiti dobro, ali djelima milosrđa dati čovjeku nadu i volju za život mnogo je više. U djelima

milosrđa prima se snaga za život. Čini mi se da je kruna svih dobrih dijela donijeti čovjeku Božju riječ, tj. radosnu vijest da ga Bog voli i da ga nikad neće napustiti. To oživljava čovjeka. Upravo to čine misionari. Bog djeluje preko ljudi. Potrebno je zato odazvati se jer kako reče sv. Franjo Saleški: „Bog sve može, ali traži našu suradnju“.

Tako sam ja imala sreću da, na poticaj Duha Svetoga, postanem tračak svjetla nade Faidi i Samuelu. Faida je u međuvremenu Božjom providnošću oformila obitelj u kojoj je Samuel stekao braću. Priča je to koja pokazuje da je Samuel, iako začat silovanjem, dar svojoj majci i obitelji, dar svima nama te da Bog sve izvodi na dobro onima koji ga ljube. Hvala dragom Bogu što i po kosim crtama ravno piše i što po svojim misionarima donosi svjetlo u svaki kutak ovog svijeta.

Poznanstvo koje je preraslo u prijateljstvo sa školskim sestrama franjevkama: s. Blaženkom Barun, s. Bonifacijom Barun i s. Mirabilis Višić smatram velikim Božjim darom za svoj život.

Blagoslovljen bio Isus Krist i njegova sveta Majka Marija.

Ivanka Klarić, Zagreb

Raduj se za svoje mladosti (Prop 11,9)

U subotu, 4. svibnja u organizaciji Gospićko-senjske biskupije upriličen je 12. susret hrvatske katoličke mladeži u Gospiću, na kojem se okupilo više od deset tisuća mladih iz Hrvatske i iseljeništva. Sudjelovao je i velik broj redovnika i redovnica, među kojima iz naše zajednice nas pet sestara i dvije kandidatkinje.

Geslo ovogodišnjeg susreta *Raduj se za svoje mladosti* (Prop 11, 9), ujedno je i poziv da se vrijeme mladosti doživljava kao Božji dar koji se iskazuje i kroz zanos i darežljivost, vlastite mladenačkoj dobi.

Program je započeo u župama Gospićko-senjske biskupije, a mi smo svratili u Župu sv. Josipa u Ličkom Osiku gdje nas je dočekaio župnik don Luka Blažević koji nam je predstavio Župu. Nakon toga smo se uputili na odredište u Gospić gdje su nas domaćini srdačno ugostili i podijelili nam prigodne majice, kape i počastili ručkom.

Otvorenje programa susreta bilo je vezano uz izložbu štandova redovničkih zajednica gdje se moglo upoznati karizmu, poslanje i rad velikog broja muških i ženskih redovničkih zajednica i katoličkih udruga. I mi smo kao zajednica imale štand s promotivnim materijalima, poklončiće i rafiole koje su pripremile marnе sestre iz naših zajednica. Mladi su rado dolazili i raspitivali se o našem djelovanju, a imali su i mogućnost zapisati osobnu molitvenu nakanu.

U pretprogramu je nastupilo Hrvatsko nadzemlje, zajednica Vjera i svjetlo, Matej Lovrić i VIS Mihovil. Uz pjesmu i ples čuli smo i riječi svjedočanstva onih čiji su životi promjenjeni iskustvom Božje ljubavi. Poslije toga smo se uputili u procesiju do stadiona Balinovac gdje se održao središnji dio susreta – euharistijsko slavlje koje je predvodio nadbiskup splitsko-makarski Zdenko Križić, a propovijedao je šibenski biskup Tomislav Rogić, predsjednik odbora HBK za mlade. U propovijedi je istaknuo: “Isusova želja nije da budemo radosni s vremena na vrijeme, nego da njegova radost bude u nama kao trajno stanje. On nam jamči da nam njegovu radost nitko i ništa neće moći uzeti. Radost ima svoj izvor u vjeri u Isusa koji je obećao da nas neće nikada napustiti jer je s nama u sve dane do svršetka svijeta”.

Na svetoj misi mladima je pročitana poruka pape Franje, a na kraju objavljeno je da će domaćin idućeg SHKM-a biti Požega.

Nakon misnog slavlja, okrijepljeni Kristom i poneseni zajedništvom, uputili smo se prema gradskom Trgu Stjepana Radića gdje je u večernjim satima glazbena skupina Božja pobjeda održala koncert duhovne glazbe. Bio je to lijep završetak susreta. Mladi su, slaveći ga pjesmom, Bogu zahvalili na susretu prožetom mirom i radošću.

Ovakvi su susreti prilika da mladi ljudi osjete zajedništvo, stvore nova prijateljstva te da se širi radost, na što upućuje i geslo susreta. Lijepo je vidjeti da u Crkvi ima mladih duša koje Boga ljube i tragaju za pravim vrijednostima, svjesni da se samo hodajući s Isusom može steći radost, ona istinska!

Zahvalne smo Bogu što smo bile dionice ovog važnog događaja i na njemu imale priliku predstaviti zajednicu. Radujemo se s mladima i molimo za one koji su nam se preporučili u molitve, iščekujući susret u Požeškoj biskupiji.

s. Marija Matanović

Susret provincijskih tajnica i ekonoma

U organizaciji Hrvatske redovničke konferencije, od 26. do 28. travnja 2024. godine, održan je susret provincijskih i vrhovnih tajnica i ekonoma u Marijinom dvoru u Lužnici kod sestara milosrdnica sv. Vinka Paulskog. Na susretu se okupilo šezdesetak sestara, a iz naše Provincije sudjelovale su provincijska tajnica s. Milka Čotić i provincijska ekonoma s. Mirjana Puljiz.

Susret, koji je održan u smirujućem i ugodnom okruženju, bio je djelomično duhovnog, a djelomično radnog karaktera. Tema susreta bila je *Ususret Svetoj godini: u molitvi, pokori i djelima milosrđa*, a voditelj duhovnog dijela bio je p. Siniša Štambuk SJ, koji je održavao duhovne nagovore, predvodio euharistijska slavlja i bio na raspolaganju za svetu ispovijed i duhovne razgovore. Na početku susreta okupljenima se obratila predsjednica Hrvatske redovničke konferencije s. Lidija Bernardica Matijević, izrazivši im dobrodošlicu.

Radno - stručni dio vodili su dr. sc. s. Dijana Mihalj, MVZ i prof. dr. sc. Ivan Milotić. Oboje predavača su dali vrlo korisne savjete u pravnim pitanjima vođenja zajednica. S. Dijana je

održala predavanje po naslovom *Upravljanje vremenitim dobrima redovničkih ustanova*, ukazavši na svu složenost i zahtjevnost upravljanja našim zajednicama.

Gosp. Milotić, profesor na Pravnom fakultetu u Zagrebu, član je Odbora za pravosuđe Hrvatskog sabora i Pravne komisije COMECE (Komisija biskupskih konferencija Europske unije) te supredsjedatelj Mješovite komisije Republike Hrvatske i Hrvatske biskupske konferencije za pravna pitanja. Kao osoba koja poznaje pravna pitanja i ustrojstvo naših zajednica pružio je, a raspoloživ je to činiti i ubuduće, vrlo korisne informacije i preporuke za poslovanje i upravljanje našim zajednicama i ustanovama.

Nakon svakog izlaganja sestre su imale mogućnost postavljanja pitanja, izražavanja vlastitih mišljenja i osobnih iskustava. Osim rada i molitve bilo je i slobodnog vremena za druženje i upoznavanje. Sve sudionice susreta iskazale su zadovoljstvo i zahvalnost za ovakvu vrstu susreta.

s. Mirjana Puljiz, *provincijska ekonoma*

Život s medijima

Ovogodišnji susret sestara s privremenim zavjetima iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine u organizaciji Povjerenstva za početnu formaciju redovnika i redovnica Hrvatske redovničke konferencije održan je od 10. do 12. svibnja u Franjevačkoj kući molitve u Masnoj Luci, na kojemu je sudjelovalo

37 sestara s privremenim zavjetima iz dvanaest redovničkih zajednica. Tema susreta bila je *Bogu posvećene osobe i život s medijima*, a predavanja su održali pročelnik Sveučilišnog odjela za komunikologiju Hrvatskog katoličkog sveučilišta prof. dr. sc. Danijel Labaš te fra Andrija Majić, OFM.

Susret smo započele radom u skupinama gdje smo odgovarale na pitanja vezana uz medije: Što nam mediji nude? Jesu li vjerodostojni? Kako utječu na naš život i što učiniti kako ne bismo bili izloženi suvišnim informacijama?

Slijedeći dan o temi *Unutarnja komunikacija* govorio nam je fra Andrija Mijić. Kao primjere unutarnje komunikacije fra Andrija je uzeo ženske biblijske likove: Elizabetu, Noemi, Rutu, Kanaanku, ženu koja je Isusu pomazala noge i Blaženu Djevicu Mariju. Tumačeći njihova duhovna iskustva pokazao nam je kako je za duhovni život potrebna kvalitetna unutarnja komunikacija, rad na sebi, razgovor s Bogom, promišljanje. Kada u sebi imamo uređen odnos s Bogom i prihvaćamo ga kao Gospodara svoga života, imat ćemo razboritosti u svakodnevnici, dobre odnose s drugima, mudre odluke i poniznost služenja. Nama će teško ovladati oholost i želja za priznanjem jer je naša radost sam Gospodin. Gdje nema formacije, bit će frustracije, rekao je fra Andrija. Redovnici koji imaju dobre odnose u zajednici osjećaju se ugodno i mogu reći da su zadovoljni. Potrebno je savjetovati druge kad imaju neki problem, ali isto tako biti otvoren savjetima drugih kad sami imamo poteškoće.

Zanimljivim predavanjima prof. Danijela Labaša zaokupila nas je tema odnosa čovjeka i medija danas i način kako mediji utječu na kvalitetu našeg života. Predavanja su nam bila korisna zbog preispitivanja

našeg odnosa prema medijima. Jednako tako upoznate smo s načinom na koji mediji utječu na današnji život mladih s kojima dolazimo u doticaj. Veliki problem današnjice je *nomofobija* tj. stalna misao na mobitel, strah da nije uz nas, potreba za neprestanim gledanjem obavijesti. Osim toga, uz internet koji nam nudi gotove odgovore postajemo sve manje sposobni logički zaključivati. Bilo je govora i o uspješnom komuniciranju u kojem slušatelj ima važniju ulogu od onog koji govori, a imale smo i priliku putem kratkih testova propitati jesmo li ovisne o internetu. Na kraju nam je prof. Labaš dao korisne savjete kako se osloboditi navezanosti na internet. Zaključio je da su nam mediji potrebni i korisni u svakodnevnici, no potrebno je naučiti ispravno ih koristiti u skladu s našim zvanjem.

Nakon nagovora bila je prilika za osobni razgovor i svetu ispovijed, a u poslijepodnevnim satima uslijedilo je razgledavanje lokalnih znamenitosti uz stručno vodstvo. Posjetile smo park prirode Blidinje i kapeлицu Gospe Snježne, Nekropolu stećaka te grob Dive Grabovčeve.

Susret smo završili svetom misom i okrepom za zajedničkim stolom. Zahvalna sam Gospodinu na radosnom zajedničkom druženju i novim duhovnim poticajima koji mi pomažu u postizanju intenzivnije unutarnje komunikacije s Bogom, a to je ono što Gospodin želi ostvariti sa svima nama.

s. Anđela Crnjac

Mami na dar

Ovogodišnja svečana priredba prigodom Majčinog dana u Dječjem vrtiću Jordanovac u Zadru održana je 15. svibnja u dvorani dječjeg vrtića. Majčin dan je praznik u čast majki i majčinstva koji se u većini zemalja, isto tako i u Hrvatskoj, obilježava svake godine druge nedjelje u svibnju.

Za svečanu priredbu djeca su se pripremala dva tjedna kako bi bili što spremniji za taj rado-sni događaj. Sudjelovale su obje odgojne skupine, *Ribice* i *Školjkice*, a uzbuđenje je sve više raslo kako se priredba približavala. Uvježbavale su se koreografije i recitacije, učile su se i nove pjesmice pod vodstvom s. Anke Cvitković. Djeca su također sudjelovala u različitim aktivnostima vezanima uz temu majčinstva. Nacrtali su mamin portret, ukrasili okvir te tako sami pripremili darove za svoje mame. Svako je dijete pokazalo iznimnu želju i interes da učini što bolje može za Majčin dan.

Svečana priredba započela je izvedbom koreografije djece iz mlađe odgojne skupine te djevojčica iz starije odgojne skupine na pjesmu *Pahuljice - Mama*. Uslijedile su recitacije starije odgojne skupine: *Jedan dan*, *Mami na dar*, *Marija, majka svih majki*. Najmlađi su izveli dvije recitacije: *Sretan ti blagdan, mama* i *Kako je divna*. U čast drage nam Domovine pripremljena je i koreografija uz prekrasnu pjesmu *Lijepa naša Hrvatska* te zabavna koreografija uz pjesmu *Sve bi seke ljubile mornare*. Program je vodila mama Helena Perović.

Proslava Majčinog dana završila je ugodnim druženjem uz zakusku koju su pripremile vrijedne majčinske ruke.

Maja Nakić, *odgojiteljica*

U učionici povijesti

Ovogodišnje hodočašće redovnica koje djeluju u Splitsko-makarskoj nadbiskupiji održano je 25. svibnja pod vodstvom fra

Kristijana Stipanovića, nadbiskupijskog povjerenika za redovnice. Sedamdesetak redovnica, među kojima i šest sestara naše

Provincije, hodočastilo je u Svetište hrvatskih mučenika u Udbini, mjesto stradanja hrvatskog naroda.

U Crkvi hrvatskih mučenika dočeka nas je čuvar Svetišta vlč. Josip Šimatović. Govoreći o povijesti mjesta i bitci na Krbavskom polju, naglasio je važnost sjećanja i poznavanja vlastite povijesti. Svetište čuva spomen na hrvatske mučenike, znane i neznanе, koji su svoj život žrtvovali za vjeru i domovinu. Oni su nam uzor i nadahnuće za hrabro svjedočenje vjere u teškim vremenima. Kamen temeljac za gradnju Svetišta postavljen je 2005. godine, a Crkva je posvećena u rujnu 2011. godine. Otada više od 20 tisuća hodočasnika godišnje dođe u tu, kako ističe, *učionicu povijesti*.

Nakon upoznavanja Svetišta slavljena je sveta misa koju je predvodio vlč. Josip u koncelebraciji sa fra Kristianom. U propovijedi nas je vlč. Josip pozvao da se uvijek vraćamo na izvore svoga poziva kako bismo mogli ispuniti svoju svrhu ovdje na zemlji: donositi Boga svim ljudima. Tada će nam Isus izreći pohvalu i dati nam nagradu

jer smo ustrajali unatoč svim ranama, poteškoćama i nevoljama. Povijest naših mučenika, povijest je svakog pojedinca, a vjera našeg naroda potvrđuje da mučenici i njihova žrtva nisu bile uzaludne, poručio nam je vlč. Josip.

Nakon poticajnih misli o hrvatskoj povijesti i o vjernosti Bogu i u mučeništvu čini se kao da je na plodnije tlo *pala* molitva pred Presvetim koju je predvodio fra Kristijan Stipanović.

Nakon duha okrijepile smo potom i svoje tijelo u pastoralnom centru Svetišta, a onda provele još neko vrijeme u druženju i obilasku Svetišta. Razgledavanje smo završili molitvom svete krunice koju je predvodio fra Kristijan, a zatim smo se uputili na izletišta Slapovi Zrmanje u Muškovcima.

Zahvalne smo Bogu, Majci Mariji i hrvatskim mučenicima na svim milostima koje smo primile na ovom hodočašću.

Valentina Sitaš i Gabriela Mohoti,
kandidatkinje

Jubileji redovničkog života

Na svetkovinu Presvetog Srca Isusova, 7. lipnja 2024., u provincijskom središtu u Splitu, obilježili smo jubileje redovničkog života. Sedamdeset godina redovničkog života proslavile su s. Konzolata Glibotić i s. Blaženka Barun; dijamantni jubilej, šest desetljeća vjernosti Gospodinu, s. Bonifacija Barun, s. Vida Hrsto, s. Terezina Bašić, s. Gracija Damjanović, s. Darija Bota i s. Romana Baković, koja je u DR Kongu. Zlatni jubilej polustoljetnog služenja Bogu, Crkvi i ljudima proslavila je s. Većenega Dovranić, a svoju 25. obljetnicu redovništva s. Danijela Kovačević i s. Helena Rašić u Domovini te s. Immaculée Kashera u DR Kongu. Radujemo se našim ovogodišnjim jubilatkinjama te donosimo izvještaj jedne od njih s priprema i slavlja. Pridodajemo i portret jubilatkinje s. Bonifacije Barun.

Evo i mene Bože

„Tko će mi dati da se smirim u Tebi? Tko će mi dati da dođeš u moje srce i da ga opojiš, pa da zaboravim svoja zla i zagrlim jedino dobro svoje, Tebe?“

(sv. Augustin)

Mi, ovogodišnje jubilatkinje, za proslavu svojih jubileja pripremale smo se u našem samostanu u Arbanasima. Pod laganom kišicom, u kasno poslijepodne, došle smo pred tu lijepu kuću iz koje se vidi more i ostale zadivljene rascvjetanim grmovima žutih margarita. Navečer nam je voditelj p. Vatroslav Halambek smireno najavio da ćemo ići *alla leggero, laganini*. Naši su susreti obilovali šalama, jezičnim savjetima i nevezanim razgovorima nakon određenih tema.

Naša smo razmatranja započeli koncilskim dokumentom *Svjetlo naroda* i mišlju o redovnicima koji svojim posvećenjem odgovaraju na Božji poziv kao sinovi i kćeri, po primjeru Sina. Čitava stvarnost odraz je odnosa između Oca i Sina, a napose čovjek. Premda je čovjeku svijet darovan, često mu rađa trnjem. Zastrašujuća je to posljedica zla kojem smo se dali podložiti. Ipak puna povjerenja u Vječnu Dobrotu pjesnikinja Danica Bartulović moli:

*Evo i mene Bože
i u mom je srcu i boku otvorena rana
krv grcam.*

*Skini s mene prokletstvo
I dopusti da i ja s Tobom
Ljepotu stvaram.*

U Hvalospjevu stvorenja (Dn 3,57-88) slavimo Boga što je sve te divote svijeta za nas stvorio. Ta stvarnost je nama dana i uključena u Isusov prinos Ocu. Euharistijski prinos je ono po čemu mi živimo i po čemu se radujemo životu: kruh i vino. Premda svemoćan, Bog želi da se mi svojim trudom pridružimo i budemo njegovi suradnici za život ovog svijeta te da se molitvama našim poput tamjana uzdižemo pred Prijestoljem.

Razmatranja, od kojih je ovdje donesene samo naznake, bila su prebogata, a iz svake pojedine teme – važno je napomenuti – odsijevao je čisti kršćanski optimizam, svojstven našem predavaču. I kako su dani *klizili* došli smo do kraja naših priprema i poruke koja uključuje čežnju za konačnim smirenjem u Božjoj blizini.

Svečano euharistijsko slavlje na svetkovinu Presvetog Srca Isusova kojim smo proslavile svoje redovničke jubileje u samostanskoj kapeli na Lovretu predslavio je provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja fra Marko Mrše u koncelebraciji s pastoralnim vikarom Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Nediljkom Antom Ančićem te još pet svećenika, suradnika i prijatelja naše zajednice. Zbor lovretskih sestara pod ravnanjem s. Mirje Tabak i ovom je prigodom doprinio svečanosti euharistijskog slavlja.

Govoreći o značenju i simbolici svetkovine Presvetog Srca Isusova, fra Marko je u propovijedi posvijestio kako je duboko prožeta milošću Božjom, darovanom nam u Isusu Kristu, i nosi još dublju poruku ljubavi. Istaknuo je da Božja ljubav, koja nadilazi svaku spoznaju i ljudsko iskustvo, *ispisuje* povijesti spasenja, a svoju kulminaciju i konkretizaciju ima u Srcu Isusovu, srcu koje je, iz ljubavi prema nama, dalo probosti na križu. To sveto srce uzor nam je i izvor svakovrsnih milosti potrebnih za vjerodostojan redovnički život. „Pozvane ste suobličavati se Presvetom Srcu Isusovu i iz njega crpsti svu snagu, svu energiju, svojim životom i svojim postupcima prihvatiti i svjedočiti njegovu, isključivo njegovu, ljubav koju ste, po svom pozivu pozvane i poslane drugima svjedočiti“, poručio je fra Marko.

Čestitajući sestrama jubilantkinjama njihove jubileje, a svim sestrama Svetkovinu, poželio je da nam Presveto Srce Isusovo bude nadahnuće u življenju i svjedočenju kršćanskog i redovničkog života.

Nakon euharistijske gozbe, proslava je nastavljena za zajedničkim stolom u samostanskoj blagovaonici u radosnom franjevačkom ozračju i zahvalnosti Gospodinu.

Jubilantkinja

S. Bonifacija Barun

Započevši kanonsku godinu novicijata 1964., s. Bonifacija Barun je u riznicu redovničkog življenja sabrala šest desetljeća.

S. Bonifacija, krsnim imenom Anđa, rođena je 1944. godine u brojnoj vjerničkoj obitelji, u Lusniću, župa Ljubunčić, kod Livna, od oca Mije i majke Klare r. Gelo. U obitelji se živjelo po Božju i s Bogom se u svemu surađivalo. Župna zajednica bila je Anđin drugi dom. Živo su i danas prisutna sjećanja na odlazak u crkvu i slavljenje Boga te klice želje da mu već u ranoj mladosti posveti svoj život. Poticaj na takvo opredjeljenje dijelom je sigurno dolazio i od odluka koje su prije nje donijele njezina teta, naša pok. s. Barbara i starija sestra Danica, naša s. Blaženka, koju iz djetinjstva pamti tek po nekoliko detalja. Put koji su obje *utrle* doveo je 1961. godine i Anđu u Split, na Lovret, u samostan Školskih sestara franjevnika. U provincijskom središtu

na Lovretu položiti će i doživotne zavjete 1970. godine.

Prva iskustva redovničkog života s. Bonifacija je stekla u Franjevačkom sjemeništu u Sinju, pomažući kao kandidatkinja sestrama u kuhinjskim poslovima. Nakon Sinja, odlazi u kapucinski Samostan Gospe od Pojišana, a pamti ga po upečatljivom *susretu* sa sv. Bonifacijem, mučenikom, čiji je životopis pronašla na policama samostanske knjižnice. Oduševljena njegovom borbenošću i revnošću za Krista, odlučila je zamoliti sestre da nosi njegovo ime. Želji s. Bonifacije je udovoljeno, iako, kako svjedoči, kroz život je više zvana izvedenicama imena (*Facija, Acija, Boni, Bobo...*), negoli imenom!

Početke redovničkog života s. Bonifacije obilježila je bolest. Još u kandidaturi, počela je osjećati prve simptome: umor i slabost. Bolest srca potvrdila se ozbiljnom, a liječničke prognoze nisu bile obećavajuće.

Bolesnička soba bila je mjesto apostolata kroz razdoblje postulate i novicijata, uz nesebičnu skrb sestara. Srce je bivalo slabije, a kraj se činio izvjesnim. No, Bog je imao drukčiji plan.

Nakon prvih redovničkih zavjeta 1965., odlazi u Beč, u samostan franjevaca konventualaca, gdje će, prema osobnoj ispovijesti, izmoliti potpuni oporavak od bolesti.

Redovnički put vodio je s. Bonifaciju kroz različite službe i podružnice u i izvan Hrvatske. Nakon Beča, bile su to: samostan franjevaca konventualaca na Svetom Duhu, u Zagrebu, Hrvatska katolička misija u Münchenu, Hrvatska katolička misija u Baden-Badenu; Caritasov dom za starije i nemoćne (Altenheim Marienheim) u Glonnu, samostan u Istarskoj, samostan na Jordanovcu i samostan sv. Franje Ksaverskog franjevaca trećoredaca glagoljaša. Od 2020. do danas djeluje u samostanu sv. Mihovila u Zadru kojeg rado naziva *Malo Međugorje*.

Tijekom šest desetljeća redovničkog života s. Bonifacija se uvjerila kako Bog obilato blagoslivlje poslušnost. To iskustvo imala je dolaskom u Glonn, gdje je, nakon prvotnog otpora, živjela, kako svjedoči, najljepše dane svog redovništva.

Osim socijalnog rada i njegovanja bolesnika zajednica joj je povjeravala i službe kuharice, švelje i sakristanke, a brinula je i o čistoći i glačanju samostanskog rublja. Između pojedinih službi, odvajala je vrijeme za doškolovanje i stručno usavršavanje, nikad ne zapostavljajući molitvu u kojoj je pronalazila prosvjetljenje i snagu za život.

Život joj je obilježila nepokolebljiva vjera u Božju providnost čiju je pomoć nebrojeno puta iskusila. Oslonjenost na Boga, vedrina, entuzijizam i spremnost na opraštanje *nosili* su s. Bonifaciju kroz životne nevere. U tom duhu i danas živi svoje dane.

Službenim dužnostima, nakon umirovljenja, pridružila je i osobno prepoznato poslanje: misijsko-pastoralno-socijalnu službu. Naime, pored povjerene joj sakristanske službe pomaže djelovanju naših sestara u Africi, svjedočeci i prikupljajući sredstva za plemenite misijske nakane.

Zahvaljujući Gospodinu za prijedeni put, proživljeno sabire riječima: *Sve nam se u životu može dogoditi osim da nas Bog ostavi, ako se u njega pouzdamo.*

s. Marina Fuštar

Ako tražite...

Ako tražite prirodu po mjeri meditacije, krenite put Blidinja.

Ako tražite neku oazu za dan pustinje, produžite do podnožja Čvrsnice.

Ako tražite komadić Franjinoga mira, pođite svakako u Masnu Luku.

U potrazi za nekim prikladnim mjestom održavanja duhovne obnove na završetku radne godine, za kojeg se ne sjećam kako je i tko je do njega došao, prijedlog je bio Masna Luka. Najbliža odrednica destinacije, za one kojima je zvučala nepoznato, bio je park prirode Blidinje. E, to je zazvučalo sasvim poznato, kako po čuvenju tako i po oživjelom sjećanju. Ljepota prirode odmah je zaiskrila i zapalila želju da se tamo zapeutimo zajedno s don Augustinom Radovićem kako bismo u tom okruženju slavile svetu misu i imale zaključno predavanje.

Bio je to pogodak *usridu* i to višestruki: destinacijski, tematski i duhovnički. Pa krenimo redom, otraga.

Duhovnik don Augustin i ovaj je put bio na visini prihvaćenoga zadatka. Zapravo, i više od toga, uostalom kao i do sada. Kao neki otkriveni dragocjen biser čuvamo ga za zajednicu i ne damo mu, već nekoliko godina zaredom, da nam pobjegne. No čini se da on to i ne želi, jer godišnje rado prihvaća vođenje nekoliko mjesečnih duhovnih obnova, govoreći da i sam uz naše teme raste. Sreća je, i naša i njegova, da želi rasti i to u redovničkim sferama i franjevačkim temama. Nije redovnik, ali garantiramo da je u njemu duh redovnika prepoznatljiv. Veli često da mi bolje od njega poznamo Franju, a vjerujte da nas svaki put zadivi svojim detaljnim istraživanjem i upoznavanjem toga važnoga i nezaobilaznoga Sveca, kako ga je ovaj put nazvao, kad god se ozbiljno promišlja o duhovnosti, vjeri i Crkvi.

Tema *Sanjam o komadiću Franjine Crkve* koju nam je izlagao tako nam je dobro *sjela* te smo, što zbog pregršt ponuđenih misli, što zbog želje za osobnom preobrazbom i preobrazbom Kristove zajednice, otvorenih očiju sanjale. Naziv teme zapravo je dio pjesme J. Schwarza koju svesrdno preporučujem pročitati, sve ako vam je i sasvim poznata, jer je rudnik plemenitih snova i detektor krute stvarnosti. Iz riznice osobnog razmatranja iste don Augustin je iznio da smo svjedokinje „opipljive Božje ljubavi na zemlji te da već sada i ovdje na otajstven način uprisutnujemo komadić Neba“. „I ne zaboravimo“, istaknuo je: „današnji svijet, iako *na oko* izgleda nezainteresiran za božansku stvarnost, traži od nas, posebno od Bogu posvećenih osoba: *Pokažite nam Boga!* Ne trebamo mi ništa dokazivati, dovoljno je poput sv. Franje tako živjeti“, a prije toga skupa s njim i po njegovu Crkvu sanjati. Pozvao nas je da po apostolatu uporno unosimo Svečev san u svoj svagdan te da ostanemo svijetu nasušno potrebna evanđeoska sol i svjetlo. Posvješćujući opasnost pretvaranja apostolata u aktivizam, osobito je isticao važnost redovničkog zajedništva i budnosti u franjevačkoj duhovnosti, jer to su nezaobilazna sredstva po kojima Franjin san pretvaramo u zbilju i donosimo plodove obilate, Bogu mile a narodu Božjem potrebne.

Povlačenje u osamu najbolji je način poniranja u vlastitu nutrinu, oživljavanja davno zapretenih plemenitih redovničkih snova i njihovo stavljanje na svjetlo dana, kako bismo se raščistili od natruha aktivizma, neslanosti života i izbljedjelih ideala, o čemu bi i Franjo imao što reći. Masna Luka, Franjevačka kuća molitve izvrsno je mjesto za sve navedeno. U ovaj centar duhovnosti ljudi rado dolaze, kako nam je posvjedočio fra Josip Vlašić voditelj Franjevačke kuće i jedan od dvojice fratara koji poslužuju ovu kapelaniju Masna Luka – Polja Sv. Ilije Proroka. Ma kako i ne bi, kad je ovo oaza mira, duha, molitve...; mjesto pogodno za snove i stvaranje odluke za njihovo ozbiljenje.

Boga se i vlastitu nutrinu podno planine, gdje se Luka smjestila, jasnije čuje jer zaglušna buka i vrevu ondje nemaju pristanište. Tamo dolaze oni koji se od istih žele otisnuti. Kao što je Ilija porok prepoznao Božji glas u lahoru, ili kao što je Franjo, tragom primjera Isusovog plodnog povlačenja u osamu, tražio prirodne oaze za smirenje duha u Bogu i tamo vjerojatno usnio san o Isusovoj Crkvi, poželjele smo se vratiti u Masnu Luku. Držimo za riječ fra Josipa da će u dogledno vrijeme u tom centru duhovnosti organizirati i voditi duhovne vježbe za redovnice. Njegov je plan, kao neki san koji čeka da se ostvari, zasad na razini želje. Svidio nam se taj san, podržale ga i obećale da ćemo tada doći.

Neka nam ovi snovi postanu stvarnost.

s. Natanaela Radinović

JEKA IZ AFRIKE

Obilježavanje jubileja u Nyantendeu

Ovogodišnji jubilej, 50 godina djelovanja naše Misije, mi, sestre u DR Kongu, obilježavamo ponajprije u župama u kojima su sestre prisutne i pastoralno djeluju. Na nedjelju Božjeg milosrđa, 7. travnja 2024. godine obilježile smo ovu obljetnicu u Župi Naše Gospe od Konga u Nyantendeu u kojoj sestre djeluju od 1988. godine. Svjedočenje evanđelja i oživotvorenje karizme Družbe, sestre i danas ostvaruju preko apostolata u srednjoj školi, općoj bolnici i Župi, a neko su vrijeme djelovale i u župnom *Centru za opismenjavanje žena, obuku krojenja i šivanja*.

Župa je bila pogođena ratom 1996. godine. Životi naših sestara često su bili u ozbiljnoj opasnosti, stoga su sestre 1997. godine bile primorane zatvoriti zajednicu i skloniti se u gradu Bukavuu. Napustile su mjesto, ali ne i apostolat i mještane. Naime, svakodnevno su, do ponovnog otvaranja zajednice 2007. godine, dolazile u bolnicu i školu. I samo putovanje od Bukavua do Nyantendea po blatnom i nesigurnom putu bio je apostolat blizine i svjedočanstvo vjernosti čovjeku toga kraja.

Misno slavlje prigodom obilježavanja jubileja predvodio je fra Oscar Safari, duhovnik mladih dok su sestre predvodile liturgijsko pjevanje. U propovijedi je fra Oscar posebno istaknuo važnost prisutnosti sestara, pohvalio je njihovo dugogodišnje plodno djelovanje te je mladima približio vrednote redovničkoga života. Zbor sestara iz naših zajednica Muhungu, Nguba i Nyantende bio je *pojačan* skladnim glasovima naših kandidatkinja, novakinja i franjevačkih postulanata. Prisutni župljani, mlađi i stariji, nisu krili oduševljenje nastupom zbora. Novakinje su prinijele euharistijske darove, hostije i misno vino, koje je naša zajednica darovala Župi.

Poslije euharistijskog, našli smo se zajedno za sestrinskim stolom koji su brižno pripremile vrijedne ruke sestara naše zajednice iz Nyantendea.

Neka je Bog uvijek iznova hvaljen i slavjen po životima i djelovanju naših sestara.

s. Samuela Šimunović

Hodimo zajedno u novosti života

Tijekom pastoralne godine, mi sestre u DR Kongu, organiziramo za sve sestre dva ili tri godišnja susreta kako bismo zajedno razmatrale neke od važnih tema za redovnički život i poslanje.

Drugi ovogodišnji susret organiziran je u zajednici u Nyantendeu gdje smo se

okupile na spomendan sv. Josipa Radnika, 1. svibnja. Nažalost neke od sestara zbog opravdanih razloga nisu mogle sudjelovati. Ovim susretom smo se, na neki način, vratile u iznimno važan događaj za našu Družbu koji se odvijao od 2. do 26. srpnja 2023. godine u Asizu - slavlje 16. redovitoga

vrhovnog kapitula. Naime, povjerenica sestara u Misiji s. Françoise Balibuno Ciza zorno nam je predstavila odvijanje i rad Kapitula na kojem je sudjelovala zajedno sa s. Erikom Dadić.

S. Samuela Šimunović predstavila je Zaključni dokument Vrhovnog kapitula *Osluškujući Duha Svetoga, hodimo zajedno*

u novosti života, istaknuvši tri osnovna dijela Dokumenta: osluškivati Duha Svetoga – hoditi zajedno – hoditi u novosti života. Potaknula je sestre na življenje ovih triju realnosti u svakodnevnom životu te naglasila važnost čuvanja i njegovanja sestrinskog života u zajednici. Zajednički smo posvijestile da nam jedinstvo u našim zajednicama omogućuje osluškivanje poticaja Duha Svetoga, *izlazak* u novost života i naviještanje Radosne vijesti svima kojima smo poslana. Potom smo u iskrenom dijalogu izmijenile mišljenja i prijedloge u pogledu organiziranja života u Misiji.

U drugom dijelu susreta, u prelijepoj sestrinskoj kapeli, slavile smo svetu misu koju je predvodio fra Dieudonné Kakule, franjevac iz Nyantendea, a nakon toga smo se okupile za sestrinskim stolom i tom prigodom proslavile imendan s. Marie Louise Kaswera. S psalmistom smo radosno ustvrdile: *Gle, kako je dobro i kako je milo kao sestre zajedno živjeti.* (usp. Ps 133,1)

s. Ghisliane Borhere

Rasti u samospoznaji

Unija viših redovničkih poglavara i poglavarica u Bukavuu, u DR Kongu, planirala je u ovoj školskoj godini četiri odgojno-formativna seminarra za sestre s privremenim zavjetima. Dosljedno tomu, 4. i 5. svibnja ove godine održan je četvrti seminar na temu *Rast u samospoznaji i njegova važnost u posvećenom životu*. Seminar je predvodila s. Helene Nsimire, članica Družbe Marijinih sestara.

U uvodnom dijelu voditeljica je sudionice potaknula na razmišljanje: *Zašto je potrebno poznavati sebe za dobro življenje posvećenog života? Što nam može pomoći u boljem upoznavanju sebe?*

Nakon rada u skupinama osvijestile smo da življenje redovničkih zavjeta zahtjeva dobro poznavanje sebe i to zbog izgradnje što kvalitetnijeg zajedničkog života u zajednici, međusobnog razumijevanja i prihvaćanja te duhovnog razlučivanja i rasta. Istaknule su također da molitva, duhovno praćenje, život u zajednici i apostolat pomažu našem rastu u samospoznaji.

S.

Helene nam je svojim izlaganjem produbila značenje svijesti i podsvijesti. Naša se podsvijest razvila tijekom djetinjstva i u sebi kao *spremište* čuva sve proživljene događaje i osjećaje. Mnogo naših nesusvjesnih reakcija proizlazi upravo iz ovog područja podsvijesti, stoga je potrebno to *spremište* dobro upoznati kako bismo u realnosti bolje živjele ono što jesmo i na što smo pozvane. Voditeljica nam je ukazala i na važnost spoznaje postojanja duhovnih rana koje nosimo u sebi, a koje i u sadašnjosti pokreću određena ponašanja te nas pozvala da ih nastojimo osvijestiti i prigrliti, prihvaćajući vlastitu slabost i krhkost.

Poučavajući nas o emocionalnom zdravlju, s. Helene nam je govorila i o utjecaju hormona kortizola i dopamina na naše emocionalno zdravlje. Isto tako, pojasnila nam je značenje emocionalne inteligencije u doživljavanju i reagiranju na pojedine životne situacije.

Ovaj seminar bio je vrlo zanimljiv i poučan. Potaknuo nas je da više upoznajemo svoju podsvijest te tako rastemo u samospoznaji s ciljem što djelotvornijeg predanja Bogu po redovničkim zavjetima.

Ovim putem zahvaljujemo odgovornim sestrama koje bdiju nad našim redovničkim odgojem i duhovnim rastom. Nadamo se da ćemo naučeno umjeti ugraditi u svakodnevni život za osobno, i dobro naše zajednice.

s. Jeanne d'Arc Asifiwe

Posjet zračnoj luci Kavumu

Nastavno osoblje domaćinske škole *Cinyabuguma*, u suradnji sa sestrama, organiziralo je 24. svibnja 2024. terensku nastavu koja nas je povela na teren, udaljen dvadesetak km od Bukavua, u zračnu luku Kavumu. Naizgled obična destinacija,

polaznicima Domaćinske škole bila je ipak nesvakidašnje iskustvo. Voditelj je na zanimljiv i djeci razumljiv način objasnio sustav rada zrakoplova i helikoptera, razlike među njima te ih proveo putničkim terminalima dolaznih i odlaznih letova.

Zanimljivo izlaganje voditelja izazvalo je znatiželju i potaknulo djecu na dodatna pitanja, od sadržaja kojima se opremaju, stvari i osoba koje prevažaju do mjesta s kojega polijeću.

Nakon zračne luke posjetili smo samostan klauzurnih sestara trapistkinja u Murhesi. Prve sestre trapistkinje došle su iz Francuske u Murhesu 1955. godine. Iako su klauzurne, njihova prisutnost vidljiva je u mjesnoj Crkvi i narodu. Osim duhovne pomoći molitvom i žrtvom, sestre doprinose i svojim radom. Njihov samostan, smješten u lijepoj prirodi bogatoj stablima, ukrašen cvjetnim grmljem, cvijećem i prostranim

livadama, bio je toga dana ugodan ambijent za boravak i objed.

Djeca, koja su do odlaska na ovu terensku nastavu poznavala samo svoju četvrt u Bukavuu, vratila su se obogaćena novim iskustvima. Povratak kući pratila je pjesma i radost zajedništva.

Preostaje moliti da sadašnja generacija polaznika Domaćinske škole, kao i sve buduće generacije učenika, rastu u mudrosti i milosti, uvijek otvoreni novim spoznajama.

s. Catherine Bulangalire

NAŠI POKOJNICI

S. M. Laurencija Mravak

Pa ako umriješmo s Kristom, vjerujemo da ćemo i živjeti zajedno s njime. (Rim 6,8)

Okrijepljena svetim sakramentima, dana 19. svibnja 2024. godine u Splitu, u 87. godini života i 68. redovništva blago je u Gospodinu usnula naša draga s. Laurencija Mravak.

Sprovod drage nam pokojnice bio je u srijedu 22. svibnja 2024. godine u 14 sati u Splitu na groblju Lovrinac. Sveta misa zadušnica slavila se nakon sprovoda u samostanskoj kapeli na Lovretu.

Oproštajni govor

Na svetkovinu Duhova, u večernjim satima blago je u Gospodinu preminula naša s. Laurencija. Posljednja dva mjeseca osjećala je posljedice teške bolesti. Ipak, Gospodin joj je omogućio *prijelaz* bez puno muke i boli. Duhovno je bila pripremljena i zahvalna, upravo onakva kakvu smo je svi poznavali.

S. Laurencija Mravak, krsnim imenom Ana, rođena je i krštena 1937. godine u župi Gala-Gljev kao deveto dijete od oca Frane i majke Ive, rođene Krivić, u obitelji koja je dala tri redovnička zvanja: s. Margaritu, s. Laurenciju i našu s. Ivanku. Bezbrizno djetinjstvo naglo je promijenjeno. Gubitak majke u ranoj mladosti ostavio je neizbrisiv osjećaj nježnosti i blagosti po kojoj je bila prepoznatljiva. Nakon što je najstarija sestra Luca stupila u samostana sestara Ančela, Ana se odlučila za posvećeni život i stupila u kandidaturu na Lovretu 1954. godine. Doživotne zavjete položila je 1962. u Splitu.

Od 1956. do 1963. godine Gospodinu služi u domaćinskim i sakristanskim poslovima u Franjevačkom samostanu u Makarskoj, Zadarskom sjemeništu i kod Franjevaca trećoredaca

glagoljaša u Zadru. Od 1963. do 1998. godine radi kao njegovateljica u Domu za starije i nemoćne Lovret. Od 1998. godine obavljala je tiho, predano, i s puno ljubavi službu njegovateljice na našem bolesničkom katu u samostanu na Lovretu. Dan njezine smrti ujedno je 40. dan njezinog bolovanja. Gotovo je nezamislivo da je u svojoj 87. godini radila u njezi bolesnika. Prije 40 dana morala se podvrgnuti pretragama, ali još uvijek ne odustajući od želje da se vrati na posao. S. Laurencija je doslovno svoju službu pretvarala u molitvu što se vidjelo u njezinom odnosu prema bolesnim i nemoćnim sestrama na našem bolesničkom katu. Njegovala je mlađe od sebe. Za nju je bilo nezamislivo da sestre u posljednjim godinama života ne budu njegovane od sestara. Imala je tu sreću da su i nju do zadnjeg daha njegovale sestre. S. Laurencija je zaslužna da je život na bolesničkom katu našim sestrama zaista iskaz najveće brige koju se može doživjeti u posljednjim trenucima života. Upravo takvu brigu je i ona doživjela u posljednje dane života. Sestre su joj iskazivale pažnju i brigu, vjerojatno barem malo podsvjesno misleći da je svojim radom i služenjem bolesnima zaslužila i više nego što je to uobičajeno.

Cijeli je život provela u kontaktu s ljudima, a to je naporno. Na njezinom licu se nikada nije primijetilo da je bila ljuta ili povrijeđena. Možda nije znala za ljutnju. Svoje probleme bi predavala Bogu i tako neprestano bila u Božjoj blizini. Može se reći da je cijeli život bio ustvari posvećeni život. Oni koji su je poznavali znali su da nikada nije imala teže sumnje za svoje odluke predanja Bogu. Provela je svoj radni vijek zadovoljna i sretna, služeći Gospodinu preko svojih službi.

Nije imala glasa za pjevanje, ali je voljela liturgijske pjesme, osobito marijanske. *Od anđela čistija zlatnu noseć halju, zdesne strane stala si nebeskome Kralju*, često bi mi zaželjela da se zapjeva kao izlaznu misnu pjesmu. Tako je razmišljala: treba se truditi biti čistiji od anđela.

Nama koji smo ostali iza nje ostavila je bogatu duhovnu baštinu. Evo nekoliko tema za razmatranje koje možemo učiti iz života s. Laurencije: duhovno zadovoljstvo kao temelj za redovnički život, usklađivanje rada i molitve, molitva za drugog, poniznost i unutarjni mir.

Bila je tiha i nezamjetljiva, a u svakome od nas probudila je snažne osjećaje i brigu kad joj se narušilo zdravlje. Znamo da je imala visoke godine života, a opet razmišljamo o gubitku kao da je prerano otišla. Nikad nije imala odlučujuću službu u zajednici, a svi joj zahvaljuju. Imala je završenu nekadašnju pučku školu, a dolazili bi kod nje po savjete. Među nama ovdje sakupljenima sigurno nema nikoga kome je uputila neku neprikladnu riječ, a o neprikladnom djelu da ne govorimo. Samo Bog može izabrati i poslati takve ljude koji svijetle kao svjetionik, bez pauze, uvijek i jednakom snagom. To nas sve drži, to nam daje nadu da vjerujemo u ono što ne vidimo. Naša s. Laura je bila jedna od takvih izabranih i poslanih. Hvala joj za svaki pogled i riječ koja je u nama ublažila nervozu, probudila blagost i ojačala molitvu.

U ime Provincije Presvetog Srca Isusova obitelji s. Laurencije izražavam iskrenu sućut.

Pokoj vječni daruj joj, Gospodine!

s. Lidija Bernardica Matijević, *provincijska predstojnica*

Sestre naše Družbe

- S. M. Anđelka Biško**, živjela 66 godina, u Družbi 46 godina,
preminula 3. travnja 2024., Bijelo Polje/Potoci
- S. M. Clemencia Pintos Paniagua**, živjela 86 godina, u Družbi 64 godine,
preminula 12. travnja 2024., Asunción
- S. M. Zorislava Miličević**, živjela 70 godina, u Družbi 52 godine,
preminula 25. travnja 2024., Rim
- S. M. Regina Marie Draznak**, živjela 93 godine, u Družbi 70 godina,
preminula 9. svibnja 2024., Lemont
- S. M. Stanislava Drljo**, živjela 84 godine, u Družbi 60 godina,
preminula 16. svibnja 2024., Mostar
- S. M. Laurencija Mravak**, živjela 86 godina, u Družbi 67 godina,
preminula 19. svibnja 2024., Split

Rodbina sestara

Janja Masnić, majka naše s. Agneze i s. Nade, preminula 31. ožujka 2024. godine

Vanja Vučić, sestra naše s. Melanije, preminula 4. lipnja 2024. godine

Zahvale

Na Uskrs, u večernjim satima, naša majka Janja preselila se u kuću Očevu praćena molitvom svoje djece.

S dubokim poštovanjem zahvaljujemo vama, drage sestre, za iskazanu sućut i svima koji ste našu majku Janju ispratili na posljednji zemaljski počinak. Hvala i svima vama koji ste nam na bilo koji način iskazali svoju blizinu. Sveta misa i molitve koje prikazujemo za plemenitu dušu naše drage majke neka budu zalog naše nade i vjere i izraz zahvalnosti za njezin život.

s. Agneza i s. Nada

Drage sestre!

Nakon teške bolesti, 4. lipnja 2024. dušu moje sestre Vanje primio je Otac Nebeski u svoje krilo. Uvijek će biti u našim molitvama i srcima, a Vama, drage sestre, iskreno hvala za prisutnost i blizinu.

s. Melanija Vojković

PRILOZI

Sveta godina 2025.

Početak i završetak Svete godine 2025. u sveopćoj i partikularnim Crkvama

U buli proglašenja Svete godine 2025. „Spes non confundit“ („Nada ne razočarava“) papa Franjo odredio da Jubilej 2025. traje od kraja prosinca 2024. do početka siječnja 2026.

Papa Franjo u buli proglašenja Jubileja ili Svete godine 2025. objavljenoj na svetkovinu Uzašašća u četvrtak, 9. svibnja objavio je hodogram otvaranja i zatvaranja svetih vrata na vatikanskim bazilikama i prvostolnicama partikularnih Crkava.

Papa u buli, koju je pročitao mons. Leonardo Sapienza tijekom službe predaje i čitanja Bule proglašenja Jubileja 2025. na svetkovinu Uzašašća Gospodinova u četvrtak 9. svibnja, određuje da će početak redovnog Jubileja 2025. biti označen otvaranjem Svetih vrata Bazilike svetog Petra u Vatikanu 24. prosinca 2024. U nedjelju, 29. prosinca 2024., dijecezanski biskupi će slaviti svetu euharistiju u svim katedralama i konkatedralama kao svečano otvorenje Jubilarne godine.

Sveta godina u mjesnim Crkvama završava u nedjelju 28. prosinca 2025. a Sveta godina 2025. završit će zatvaranjem Svetih vrata Bazilike svetog Petra u Vatikanu 6. siječnja 2026., na svetkovinu Bogojavljenja.

Sveta godina 2025. u kontinuitetu je s prethodnim milosnim godinama, piše Papa u svojoj buli te nastavlja: U posljednjoj redovnoj Svetoj godini prijeđen je prag dvijetisućite obljetnice rođenja Isusa Krista. Potom sam, 13. ožujka 2015., proglasio izvanrednu Svetu godinu s ciljem da se ljudima prikaže „lice Božjeg milosrđa“, središnji navještaj Evanđelja za sve ljude u svim vremenima. Sada je došlo vrijeme za novu Svetu godinu u kojoj će se Sveta vrata ponovno širom otvoriti kako bi se omogućilo živo iskustvo Božje ljubavi koja u srcu budi sigurnu nadu spasenja u Kristu. Ova Sveta godina, istodobno, pokazat će put još jednom temeljnom događaju za sve kršćane: godine 2033. slavit će se dvije tisuće godina od otkupljenja mukom, smrću i uskrsnućem našega Gospodina Isusa Krista. Pred nama je, dakle, putovanje obilježeno velikim etapama u kojima Božja milost prethodi i prati narod koji korača marljiv u vjeri, djelatan u ljubavi i postojan u nadi (usp. 1 Sol 1,3).

Na temelju tako duge tradicije i sa sigurnošću da će ova Sveta godina biti intenzivno iskustvo milosti i nade za cijelu Crkvu, određujem da će se Sveta vrata Bazilike svetog Petra u Vatikanu otvoriti 24. prosinca 2024. čime će biti označen početak Redovnog Jubileja. Sljedeće nedjelje, 29. prosinca 2024., otvorit ću Sveta vrata svoje prvostolne crkve sv. Ivana na Lateranu, čija će se 1700. obljetnica posvete proslaviti 9. studenoga ove godine. Dana 1. siječnja 2025., na svetkovinu Svete Marije Bogorodice, bit će otvorena Sveta vrata papinske bazilike Svete Marije Velike. Konačno, u nedjelju 5. siječnja otvorit će se Sveta vrata papinske bazilike svetog Pavla izvan zidina. Sveta vrata potonjih triju bazilika bit će ponovno zatvorena najkasnije do nedjelje 28. prosinca iste godine, piše Papa u Buli proglašenja redovnog Jubileja, Svete godine 2025.

Papa, nadalje, određuje da u nedjelju, 29. prosinca 2024., dijecezanski biskupi slave svetu euharistiju u svim katedralama i konkatedralama kao svečano otvorenje Jubilarne godine, prema obredniku koji će se pripremiti za tu prigodu. Za slavlje u konkatedralnim crkvama biskupa može zamijeniti delegat određen za tu prigodu. Neka hodočašće od crkve, izabrane za *collectio*, do katedrale bude znak puta nade koji, obasjan Božjom Riječi, ujedinjuje vjernike. Za vrijeme potonjeg hodočašća neka se čitaju dijelovi ovog dokumenta i puku proglasi jubilejski oprost, koji će se moći dobiti prema propisima sadržanim u istom Obredniku za slavlje Svete godine u partikularnim crkvama, pojašnjava se u Papinoj buli te dodaje: Tijekom Svete godine, koja u mjesnim Crkvama završava u nedjelju 28. prosinca 2025., treba se pobrinuti da Božji narod s punim sudjelovanjem primi i poruku nade u Božju milost i znakove koji svjedoče njezinu djelotvornost.

Redovni Jubilej završit će zatvaranjem Svetih vrata Bazilike svetog Petra u Vatikanu 6. siječnja 2026., na svetkovinu Bogojavljenja, određuje se u buli proglašenja Svete godine 2025.

“Neka svjetlo kršćanske nade dopre do svakog čovjeka kao poruka Božje ljubavi upućena svima! I neka Crkva u svakom dijelu svijeta bude vjerni svjedok te poruke!”, želja je Svetoga Oca Franje.

<https://ika.hkm.hr/novosti/pocetak-i-zavrsetak-svete-godine-2025-u-sveopcoj-i-partikularnim-crkvama/>

Molitva Jubileja

Oče, koji si na nebesima,
daj da vjera koju si nam darovao
u svome Sinu Isusu Kristu, našem bratu,
i plamen ljubavi,
izlivene u naša srca po Duhu Svetom,
obnove u nama blaženu nadu
u dolazak tvoga Kraljevstva.

Učini da nas tvoja milost preobrazi
da budemo brižni njegovatelji evanđeoskoga sjemena
koje će čovječanstvu i svemu stvorenomu podariti rast,
dok puni pouzdanja
iščekujemo novo nebo i novu zemlju
i da se, nakon pobjede nad silama zla,
zauvijek očituje tvoja slava.

Udijeli, molimo, da milost Jubileja
živi u nama, hodočasnici nade,
čežnju za nebeskim dobrima,
te na cijeli svijet izlije
radost i mir našega Otkupitelja.
Tebi, vječno blagoslovljeni Bože,
slava i hvala u sve vijeke vjekova.
Amen

Prijevod Molitve Jubileja, koju je sastavio papa Franjo, na hrvatski jezik, objavljen je na službenoj mrežnoj stranici Svete godine 2025.

<https://ika.hkm.hr/dokumenti/molitva-jubileja-2025/>

Predstavljanja papinske bule proglašenja Jubileja 2025.

Na svetkovinu Uzašašća Gospodinovu u četvrtak, 9. svibnja 2024. papa Franjo predvodio je službu predaje i čitanja Bule proglašenja redovnog Jubileja 2025. godine i Drugu večernju svetkovine Uzašašća Gospodinova. Predavanjem bule Papa je službeno najavio Redovni jubilej 2025. Služba je održana u atriju bazilike svetog Petra ispred Svetih vrata s početkom u 17.30. U nastavku donosimo tekst predstavljanja papinske bule proglašenja Jubileja 2025.

„Neka ovaj Jubilej bude svima prilika za oživljavanje nade“ (br. 1). Taj izraz bi mogao obuhvatiti bogatstvo Bule za Jubilej 2025., koja započinje u svjetlu izraza svetog Pavla „Nada

koja ne razočarava“ jer nudi sigurnost Božje ljubavi. Kategoriju *susreta* se odmah na početku susreće kao temeljnu točku koja može voditi hodočasnike koji će stići u Rim kao i one u partikularnim Crkvama koji će slaviti Svetu godinu. Nadalje, ne treba zanemariti kontekst *evangelizacije* u koji je papa Franjo uključio sljedeći Jubilej. Naviještaj je to upućen svima jer „svi se nadaju. U srcu svakoga čovjeka prebiva nada kao želja i očekivanje dobra“ (br. 1). Na taj način kršćanska zajednica postaje nositeljicom sadržaja koji nadilazi vlastite crkvene okvire i dotiče srce i um svakog čovjeka.

U buli se razmišlja o dubokome jedinstvu koje postoji između triju „sestara“, od kojih je „najmlađa sestra“, po riječima C. Peguya, miljenica: „Nada, zajedno s vjerom i milosrđem, tvori triptih ‘bogoslovnih kreposti’, koje izražavaju bit kršćanskog života.“

U vezi s temom *oprosta*, koja je prvi sadržaj Jubileja, *Spes non confundit* nudi zanimljivo tumačenje kada kaže: „Opraštanje ne mijenja prošlost, ne može promijeniti ono što se već dogodilo. Međutim, oprost nam može omogućiti da promijenimo budućnost i živimo drugačije, bez zlopamćenja, mržnje i osvete. Budućnost osvijetljena oprostom omogućuje nam tumačiti prošlosti drugačijim, vedrijim očima, iako natopljenim suzama“ (br. 23). Danas je, prije svega, moguće izravno se osvjedočiti u osobine kulture koja je sve manje spremna na opraštanje, a sve više sklona osveti i zlopamćenju. Ti osjećaji ne vode k nadi, već u očaj jer stoje na putu postizanja sreće.

Originalnost bule *Spes non confundit* sastoji se u prikazivanju jubilarnog događaja u temeljnom jedinstvu *navještaja* i *znakova* koji njegov sadržaj čine očitim i konkretnim. Sretan je to izbor koji nam omogućuje vratiti se na misao koncilske konstitucije o objavi *Dei Verbum*. Izbor da se u duboko jedinstvo stavi *navještaj* nade i *znakovi* koji je čine opipljivom može iznijeti na vidjelo barem dvije osobitosti. Prva je da podsjećanjem na znakove postaje vidljiv i opipljiv navještaj koji nikad ne može lako definirati. Druga nam omogućuje izravniji pristup našem suvremeniku jezikom koji mu više odgovara. Kultura u kojoj živimo ima karakteristična obilježja koja sliku čine privilegiranom referentnom točkom u komunikaciji.

Predloženi popis znakova zaslužuje biti spomenut. Na taj se način izbjegava opasnost da se zaustavimo samo na navještaju nade, ostajući unutar teorijskog horizonta ne osjećajući potrebu za izravnim osobnim uključivanjem: *mir*; *prenošenje života*; *zatvorenici* za koje Papa namjerava otvoriti čak i jedna „Sveta vrata“ u jednom zatvoru „kako bi im bila simbol koji ih poziva da gledaju u budućnost s nadom i s obnovljenim predanim zalaganjem za život“ (br. 10.); podsjećanje svih biskupa da budu *glasnogovornici protiv smrtne kazne*; mladi i starije osobe; bolesnici, prognanici, migranti i izbjeglice... Papina je riječ i u ovom slučaju precizna i provokativna: „Neka njihova očekivanja ne budu osujećena predrasudama i zatvaranjima; neka prihvaćanje, kojem se širi ruke prema svakome sukladno njegovu dostojanstvu, prati odgovornost, tako da nikome ne bude uskraćeno pravo na izgradnju bolje budućnosti“ (br. 13).

„Apeli“ koje Papa upućuje u *Spes non confundit* mogu se tumačiti kao daljnji znakovi nade koji zahtijevaju zalaganje svih kako bi se *stvoreni svijet poštivalo* i očuvalo u njegovoj cjelovitosti; na istom je tragu poziv da se „*oprote dugovi* zemljama koje ih nikada neće moći otplatiti: prije no velikodušnosti, to je pitanje pravde.“

Posljednje razmišljanje je presudno za razumijevanje značenja Bule Jubileja. Nada je velika krepost koja je zaboravljena. Insistiranje na vjeri i ljubavi dovelo je do zaborava na sadržaje koji su odlučujući, prije svega na *spasenje* koje donosi Krist i obećanje *vječnog života*.

S velikom se ljubavlju papa Franjo vraća na tu temu i piše: „Po nadi u kojoj smo spašeni, gledajući na vrijeme koje prolazi, imamo sigurnost da povijest čovječanstva i svakoga od nas ne teče prema slijepoj točki ili mračnom ponoru, nego su usmjereni prema susretu s Gospodinom slave. Živimo, dakle, u iščekivanju njegova ponovnog dolaska i u nadi da ćemo zauvijek živjeti u njemu“ (br. 19). Bula se opširno zadržava na toj temi, predstavljajući velika pitanja koja često izvire iz dubine srca i ne pronalaze uvijek pravi odgovor. To se događa u suočavanju sa smrću dragih nam ljudi kad se javi pitanje gdje mogu biti i na kojem mjestu; postoji li doista život poslije smrti i kakav on može biti; kao i o Božjem sudu za svakoga od nas, imajući na umu da se on uvijek ostvaruje u svjetlu milosrđa. Ukratko, papa Franjo odgovara: „Što će, dakle, biti s nama nakon smrti? S Isusom iza ovog praga je vječni život, koji se sastoji u punom zajedništvu s Bogom, u kontemplaciji i dioništvu u njegovoj beskrajnoj ljubavi. Ono što sada živimo u nadi, tada ćemo vidjeti u zbilji“ (br. 21).

U buli papa Franjo slijedi put koji se odvija u ritmu podnaslova. Namjera je, prije svega, ponuditi „*Riječ nade*“; zatim se ocrtava „*Put nade*“ koje postaje snažnije predstavljanjem nekih „*Znakova nade*“. U ovom povijesnom trenutku koji se čini obilježenim odbacivanjem nade, Papa osjeća potrebu uputiti „*Apele za nadu*“ usmjerene prije svega na ono što utječe na sudbinu čovječanstva; konačno, posljednji poziv preuzima sliku koja podupire vjernikov život, „*Usidreni u nadi*“. Logo Jubileja postaje najdosljedniji simbol: u dramatičnim događajima života nitko se ne smije nadati sâm, nego uvijek i samo zajedno, u solidarnosti i bratstvu koje svi prihvaćaju na Kristovu križu, tom sidru nade.

Predavanjem bule Papa je službeno najavio Redovni jubilej 2025.

Tijekom obreda primjerak bule iz ruku papa Franjo simbolično su primili odabrani kardinali i monsinjori među kojima i mons. Leonardo Sapienza, regent Prefektura Papinskog doma, dekan Kolegija apostolskih protonotara s brojem sudionika, koji je pročitao Papinu bulu.

<https://ika.hkm.hr/novosti/papa-neka-jubilej-2025-bude-svima-prilika-za-ozivljavanje-nade/>

O podjeli oprost za redovni Jubilej 2025. godine

Uvjeti pod kojima se može zadobiti potpuni oprost tijekom Jubilejske godine.

“Sada je došlo vrijeme za novi Jubilej u kojem će se ponovno širom otvoriti Sveta vrata kako bi sve pozvali na jako iskustvo Božje ljubavi” (*Spes non confundit*, 6). U Buli kojom najavljuje redovni Jubilej 2025. godine, Sveti Otac, u sadašnjem povijesnom trenutku u kojem je, “ne obazirući se na tragedije prošlosti, čovječanstvo izloženo novom i teškom ispitu pred kojim vidi mnoge narode potlačene brutalnošću nasilja” (*Spes non confundit*, 8), poziva sve kršćane da postanu hodočasnici nade. To je krepost koju treba ponovno otkriti u znakovima vremena, za koje se, tako da obuhvaćaju “čežnju ljudskog srca, koje je potrebno spasonosne Božje prisutnosti, traži da se preobrazu u znakove nade” (*Spes non confundit*, 7), a ona se prije svega mora crpiti u Božjoj milosti i punini njegova milosrđa.

Papa Franjo već je u Buli najave Izvanrednog jubileja milosrđa 2015. istaknuo kako oprost u tom kontekstu dobiva "posebnu važnost" (*Misericordiae vultus*, 22), budući da Božje milosrđe "postaje oprost Oca koji po Kristovoj Zaručnici dopire do raskajanog grešnika i oslobađa ga od svakog ostatka posljedice grijeha" (*Ibid.*). Slično i danas Sveti Otac izjavljuje da nam dar oprosta "dopušta otkriti koliko je Božje milosrđe bezgranično. Nije slučajno da je u davnim vremenima pojam milosrđe bio zamjenjiv izrazom oprost, upravo zato što to znači izraziti puninu Božjeg oproštenja koje ne poznaje granica" (*Spes non confundit*, 23). Stoga je oprost jubilejska milost.

Također, prigodom redovnog jubileja 2025. godine, dakle, voljom Vrhovnog svećenika, ovaj "Dvor milosrđa", čija je zadaća raspolagati svime onime što se tiče davanja i korištenja oprosta, želeći ohrabriti duše vjernika da se ispune pobožnom željom za dobivanjem oprosta koji se promatra kao dar milosti specifičan za svaku Svetu godinu, utvrđuje sljedeće smjernice kako bi ih vjernici mogli iskoristiti "za dobivanje i duhovno plodonosno prakticiranje jubilarnog oprosta" (*Spes non confundit*, 23).

Tijekom redovnog jubileja 2025., svi ostali prethodno dodijeljeni oprosti ostaju na snazi. Svi vjernici, koji su istinski raskajani i slobodni od svake naklonosti prema grijehu (usp. *Enchiridion Indulgentiarum*, IV izd., norma 20, §1), koji su potaknuti duhom milosrđa i koji su tijekom Svete godine pročišćeni po sakramentu pokore i okrijepljeni svetom pričešću, molili na nakane Vrhovnog svećenika, moći će iz crkvene riznice dobiti potpuni oprost, s odrješenjem i oproštenjem od svih svojih grijeha, a koji se po izboru može primijeniti i za duše u čistilištu na sljedeće načine:

I. Sveta hodočašća

Vjernici, hodočasnici nade, moći će dobiti jubilarni oprost od Svetog Oca ako pobožno hodočaste:

prema bilo kojem svetom jubilarnom mjestu i tamo pobožno sudjeluju na svetoj misi (kad god liturgijske norme to dopuštaju, može se ponajprije slaviti i vlastita misa za jubilej ili zavjetna misa: za pomirenje, za oproštenje grijeha, moliti za krepost milosrđa i za slogu naroda); na obrednim misama prigodom podjela sakramenata kršćanske inicijacije ili bolesničkog pomazanja; na slavljinama službe riječi; na liturgiji časova (Služba čitanja, Jutarnja, Večernja); na pobožnosti Križnog puta; mole kronicu na čast Blažene Djevice Marije; mole himan Akatistos; na pokorničkom slavlju, koje završava pojedinačnom ispovijedi pokornika, kako je utvrđeno u Redu pokore (obrazac II);

u Rimu: barem u jednu od četiri glavne papinske bazilike: svetog Petra u Vatikanu, sv. Ivana Lateranskog, svete Marije Velike, svetog Pavla izvan zidina;

u Svetoj zemlji: barem u jednu od tri bazilike: Svetoga groba u Jeruzalemu, Rođenja Isusova u Betlehemu, Navještenja u Nazaretu;

u drugim crkvenim područjima: u katedralu ili druge crkve i sveta mjesta koje odredi mjesni ordinarij. Biskupi će uzeti u obzir potrebe vjernika kao i samu priliku da se smisao hodočašća očuva netaknutim sa svom njegovom simboličkom snagom, sposobnom pokazati žarku potrebu za obraćenjem i pomirenjem;

II. Pobožni posjeti svetim mjestima

Isto tako, vjernici će moći dobiti jubilejski oprost ako pojedinačno ili u skupini pobožno posjete bilo koje jubilejsko mjesto i tamo se u prikladnom vremenu uključe u euharistijsko klanjanje i meditaciju, a koje će se zaključiti s molitvom Oče naš, ispovijest vjere u bilo kojem legitimnom obliku i zazivom Mariji, Majci Božjoj, kako bi u ovoj Svetoj godini svatko “mogao doživjeti blizinu najljubaznije Majke, koja nikada ne napušta svoju djecu” (*Spes non confundit*, 24).

U posebnoj prigodi Jubilarne godine, uz gore navedena znamenita hodočasnička mjesta, pod istim će se uvjetima moći posjetiti i ova druga svetišta:

u Rimu: bazilika Svetoga Križa Jeruzalemskog, bazilika svetoga Lovre, bazilika svetoga Sebastijana, (pobožni posjet nazvan “pobožnost sedam crkava”, tako drag svetom Filipu Neriju, toplo se preporuča), svetište Divino amore, crkva Duha Svetoga in Sassia, crkva svetog Pavla alle Tre Fontane (mjesto mučeništva Apostola), kršćanske katakombe; crkve Jubilarnih puteva posvećene Iter Europaeumu i crkve posvećene zaštitnicama Europe i crkvenim naučiteljicama (bazilika Santa Maria sopra Minerva, crkva svete Brigitte Campo de' Fiori, crkva Santa Maria della Vittoria, crkva Trinità dei Monti, bazilika svete Cecilije in Trastevere, bazilika svetog Augustina in Campo Marzio);

na drugim mjestima u svijetu: dvije papinske bazilike minor u Asizu, svetoga Franje i svete Marije od Anđela; papinska bazilika Gospe od Loreta, Gospe od Pompeja, svetoga Antuna Padovanskog; svaka manja bazilika, katedrala, konkatedrala, marijansko svetište kao i, za dobrobit vjernika, svaka istaknuta zborna crkva ili svetište koje može odrediti svaki dijecezanski ili eparhijski biskup, kao i nacionalna ili međunarodna svetišta, “sveta su mjesta dobrodošlice i povlaštenih prostora za rađanje nade” (*Spes non confundit*, 24), kako su to odredile biskupske konferencije.

Istinski raskajani vjernici koji iz ozbiljnih razloga neće moći sudjelovati u svečanim slavljenjima, hodočašćima i pobožnim pohodima (kao što su prije svega klauzurne redovnice i redovnici, starije osobe, bolesni, zatvorenici, kao i oni koji u bolnici ili na drugim mjestima stalno skrbe o bolesnicima), dobit će jubilarni oprost pod istim uvjetima ako, sjedinjeni u duhu s prisutnim vjernicima, osobito u trenucima u kojima se riječi Vrhovnog svećenika ili dijecezanskih biskupa prenose putem sredstava komunikacije, izmole Oče naš, ispovijest vjere u bilo kojem obliku u svom domu ili gdje god se nalazili (npr. u samostanskoj kapeli, bolnici, staračkom domu, zatvoru...) i druge odobrene molitve u skladu sa svrhama Svete godine, prinoseći svoje patnje ili teškoće svojih života;

III. Djela milosrđa i pokore

Nadalje, vjernici će moći dobiti jubilejski oprost ako pobožno sudjeluju u pučkim misijama, duhovnim vježbama ili tečajevima o tekstovima Drugoga vatikanskog sabora i Katekizmu Katoličke Crkve, koji bi se, po volji Svetoga Oca, trebali održavati u crkvama ili drugim prikladnim mjestima.

Usprkos pravilu prema kojem se može postići samo jedan potpuni oprost dnevno (v. *Enchiridion Indulgentiarum*, IV izd., norma 18, §1), vjernici koji su učinili djelo milosrđa u korist duša u čistilištu, ako zakonito pristupe sakramentu pričesti drugi puta u istom danu, moći će dobiti potpuni oprost dva puta toga istog dana, a može se primijeniti samo za pokojne

(to znači unutar euharistijskog slavlja; v. kan. 917 i Papinska komisija za autentično tumačenje CIC-a, *Responsa ad dubia*, 1, 11. srpnja 1984.). To je hvalevrijedna vježba nadnaravnog milosrđa koja se tako postiže kroz ovaj dvostruki prinos. Tako se očituje veza, unutar otajstvenog tijela, između vjernika koji još uvijek hodočaste na zemlji i onih koji su završili svoje putovanje, činjenicom da je “jubilejski oprost, na temelju molitve, posebno namijenjen za one koji su nam prethodili kako bi zadobili potpuno milosrđe” (*Spes non confundit*, 22).

Ali na poseban način, “u Svetoj godini pozvani smo postati opipljivi znakovi nade za mnogu braću i sestre koji žive u teškim uvjetima” (*Spes non confundit*, 10): potpuni oprost je na poseban način povezan s djelima milosrđa i pokore, koje svjedoče o poduzetom obraćenju. Po uzoru i zapovijedi Kristovoj, vjernici su pozvani činiti djela milosrđa i ljubavi, osobito među onima kojima je to najpotrebnije. Točnije, neka ponovno otkriju “tjelesna djela milosrđa: gladna nahraniti, žedna napojiti, siromaha odjenuti, putnika primiti, bolesna i utamničenika pohoditi, zarobljenike i prognanike pomagati, mrtva pokopati” (*Misericordiae vultus*, 15) te “duhovna djela milosrđa: dvoumna savjetovati, neuka poučiti, grješnika pokarati, žalosna i nevoljna utješiti, uvredu oprostiti, nepravdu strpljivo podnositi, za žive i mrtve Boga moliti” (*Ibid.*).

Također, vjernici će moći dobiti jubilarni oprost ako na primjereno vrijeme posjete svoju braću i sestre koji su u potrebi ili teškoćama (bolesnici, zatvorenici, usamljene starije osobe, invalidi...), hodočasteći tako prema Kristu koji je prisutan u njima (v. Mt 25,34-36). Pridržavajući se duhovnih, sakramentalnih i molitvenih uvjeta, vjernici će sigurno moći ponavljati takve posjete tijekom Svete godine i tako će svaki puta, pa čak i svakodnevno, dobiti potpuni oprost.

Jubilejski potpuni oprost može se postići i kroz inicijative koje na konkretan i velikodušan način provode pokornički duh koji je poput duše Jubileja. Tu se posebno misli na ponovno otkrivanje vrijednosti petka: uzdržavanjem, barem na jedan dan, od uzaludnih aktivnosti (stvarnih ili virtualnih, prenošenih putem medija i društvenih mreža), od suviše konzumacije (primjerice postom ili prakticiranjem uzdržavanja prema normama Crkve ili biskupa), kao i izdvajanjem novčanih iznosa za siromašne, podupiranjem vjerskih ili društvenih aktivnosti, osobito u korist obrane i zaštite te kvalitete života u svim njegovim fazama, napuštene djece, mladih ljudi u poteškoćama, starijih ljudi u potrebi ili usamljenih, migranata iz različitih zemalja “koji napuštaju svoju zemlju u potrazi za boljim životom za sebe i svoje obitelji” (*Spes non confundit*, 13), posvećujući tako prikladan dio svog slobodnog vremena dobrovoljnim aktivnostima, u korist zajednice ili drugim oblicima zalaganja.

Svi dijecezanski ili eparhijski biskupi i koji su njima izjednačeni u pravu, na najprikladniji dan ovog jubilejskog vremena, prigodom glavnog slavlja u katedrali i u pojedinim jubilarnim crkvama, moći će podijeliti papinski blagoslov s priloženim potpunim oprostom, koji mogu dobiti svi vjernici koji će primiti ovaj blagoslov pod uobičajenim uvjetima.

Kako bi pristup sakramentu pokore i postizanje božanskog oprosta snagom Ključeva bio pastoralno olakšan, pozivaju se mjesni ordinariji da kanonicima i svećenicima koji ispovijedaju u katedralama i crkvama određenima za Svetu godinu podjele ovlast odrješenja pro foro interno za vjernike istočnih Crkava s obzirom na propise kan. 728, §2 Zakonika kanona istočnih Crkava, a u slučaju eventualne rezerve one s obzirom na kan. 727, isključujući, kao što je vidljivo, slučajeve razmatrane u kan. 728, §1; za vjernike Latinske Crkve, vrijedi ono što je propisano u kan. 508 §1 Zakonika kanonskoga prava.

U tom smislu ova Pokorničarna poziva sve svećenike da velikodušnom dostupnošću i predanošću vjernicima pruže najširu mogućnost korištenja sredstava spasenja na način da se objavi vrijeme kada se može pristupiti ispovijedi te da se sa župnicima ili rektorima crkava napravi plan i raspored ispovijedanja i pokorničkih slavlja te da u tom smjeru budu dostupni i umirovljeni svećenici koji nemaju neke druge definirane pastoralne službe. Ovisno o mogućnostima, svećenici bi se trebali i prisjetiti, u skladu s motuproprijem *Misericordia Dei*, da imaju pastoralnu mogućnost ispovijedanja i tijekom slavlja svete mise.

Kako bi pomogla ispovjednicima, Apostolska pokorničarna, po nalogu Svetog Oca, utvrđuje da će svećenici koji prate ili se pridružuju jubilarnim hodočašćima izvan svoje biskupije moći uživati iste one ovlasti koje im je u njihovoj biskupiji dodijelila zakonita vlast. Apostolska pokorničarna dat će posebne ovlasti ispovjednicima papinskih bazilika, kanonicima i dijecezanskim svećenicima u različitim crkvenim područjima.

Nakon što vjernike propisno pouče o težini grijeha povezanih s cenzurom ili nekim uvjetom, ispovjednici će s pastoralnom ljubavlju odrediti sakramentalnu pokoru koja može potaknuti stvarno pokajanje, a ovisno o slučaju, popraviti moguće posljedice ili sablazni.

Naposljetku, Pokorničarna srdačno poziva biskupe, kao nositelje trostrukog munusa poučavanja, upravljanja i posvećivanja, da se pobrinu za jasno objašnjenje ovdje predloženih odredbi i načela za posvećenje vjernika, posebno vodeći računa o mjesnim prilikama, kulturi i tradiciji. Kateheza prilagođena socio-kulturološkim karakteristikama svakoga naroda moći će učinkovito predložiti Evanđelje i vrijednost kršćanske poruke, duboko ukorijenjujući u srcima želju za ovim jedinstvenim darom, dobivenim posredovanjem Crkve.

Ovaj Dekret vrijedi za cijeli Redovni jubilej 2025. godine, bez obzira na bilo koju suprotnu odredbu.

Dano u Rimu, iz sjedišta Apostolske pokorničarne, 13. svibnja 2024., spomendan Blažene Djevice Marije Fatimske.

Angelo de Donatis, viši pokorničar
mons. Krzysztof Nykiel, regent

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 24. svibnja 2024.,
spomen Blažene Djevice Marije Pomoćnice kršćana.

Školske sestre franjevke Krista Kralja

LIST DRUŽBE

Godina XXVIII.

Svibanj 2024.

Br. 1 (70)

Generalna kuća
Via Bruno Buozzi, 1
00046 Grottaferrata (RM)
ITALIJA
Tel: 0039/06/9412466
E-mail: segreteria.generale@ssfcr.org

*Na naslovnici:
slika BD Marije na nebo uznesene kapela u zajednici Piazza Caprera (Rim)*

Snaga Duha gorčinu je Franjinog susreta s gubavcem pretvorila u slast duše i tijela.

Otvorene *njegovom svetom djelovanju (Pravilo i život, 32)*

neka se naše nasljedovanje Krista događa u zajedništvu

sa sestrama i najpotrebnijima, a naši samostani

neka postanu oaze duhovnosti, zajedničke molitve i sestrinske ljubavi.

Zaključni dokument Vrhovnog kapitula 2023

Generalna kuća

Nakon prvih dana prilagodbe u generalnoj kući i oproštaja sa sestrama prethodne Vrhovne uprave koje su se vratile u svoje provincije, prionule smo poslu: izradi programa šestogodišta i odjelotvorenju odluka i preporuka Vrhovnoga kapitula, prije svega dovršavanju redakcije obnovljenih Konstitucija.

Uza sve redovite i izvanredne poslove, vrednotama zajedničkog života nastojimo dati pravo mjesto. Mala smo zajednica, šest sestara, satkana od članica iz pet provincija Družbe. Unatoč jezičnim poteškoćama, navikama donesenim iz vlastite provincije i običajima naroda iz kojih dolazimo, raznolikosti poslova koje smo dosada obavljale, učimo živjeti dar različitosti usklađujući zajednički rad, zajedničku molitvu, zajedništvo stola a povremeno i zajedničke rekreacije. Osobito danu mjesečne duhovne obnove dajemo posebnu pozornost, u posvemašnjoj šutnji i povučenosti u vlastitu *pustinju*.

Koliko nam mogućnosti dopuštaju pratimo i rado se uključujemo u događanja u mjesnoj i općoj Crkvi. Tako smo Dan posvećenog života slavile u zajedništvu s biskupom od prošle godine ujedinjenih biskupija Velettri i Frascati. Za nekadašnju biskupiju Frascati slavlje je upriličeno u nedjelju 4. veljače u samostanskoj crkvi sestara Franjevaka Marijinih misionarka u Grottaferrati, u koju se slila rijeka redovnica i redovnika svih redovničkih zajednica i predstavnika crkvenih pokreta. Bila je to prigoda upoznati

raznolikost redova i karizmi kroz svjedočanstva osoba iz različitih zajednica. Ujedno je to bio susret s novim biskupom mons. Stefanom Russom, koji je predvodio euharistijsko slavlje i uputio prigodnu riječ. Neke su od nas sudjelovale i u liturgijskim slavljinama na razini opće Crkve: Danu posvećenog života, 2. veljače, u bazilici sv. Petra pod predsjedanjem pape Franje, svečanoj Večernjoj molitvi 1. ožujka u Sikstinskoj kapeli, blagdanu Cvjetnice na Trgu sv. Petra i euharistijskom slavlju posvete ulja na Veliki četvrtak u bazilici sv. Petra. Zahvalne smo Bogu da smo mogle doživjeti te milosne trenutke zajedništva sveopće Crkve.

Spomendan rođenja i smrti utemeljiteljice Družbe M. Margarite Pucher obilježile smo 6. ožujka zajedno sa sestrama Rimske regije iz svih triju područnica u Via dei Colli 10 (Piazza Caprera 2), prvoj kući naše Družbe u Rimu, gdje su, nakon nasilnog protjerivanja iz Kuće matice u Sloveniji, sestre nastavile život i poslanje u duhu i karizmi svoje Utemeljiteljice. Zahvalne za njezin život i djelo, prisjetile smo se svojih korijena sa željom obnove duha života po uzoru na sestre koje su postavile temelje Družbe u Mariboru a potom nastavile svoje poslanje u Rimu. Prigodno izlaganje o temi *Mijene redovničkog života: svjetla i sjene* održao je fra Miljenko Šteko, gvardijan franjevačkog kolegija Antonianum u Rimu te predvodio euharistijsko slavlje za koje je koristio kalež, dar pape Pia

XII. vrhovnoj predstojnici s. Tereziji Hanželić, koji se čuva kao relikvija i koristi samo u posebnim prigodama. Bio je to dan zahvalnosti i obnove našeg predanja Bogu u Družbi M. Margarite.

Od 19. do 21. ožujka vrhovna predstojnica s. Veronika Verbič i vrhovna zamjenica s. Petra Bagarić sudjelovale su u radu skupštine Franjevačkog nacionalnog pokreta (MoReFra) u Asizu. Tema susreta bila je *Franjo obilježen ljubavlju: krhkost kao milost*.

Prema utvrđenom programu Vrhovna predstojnica započela je kanonski pohod zajednicama. U mjesecu prosincu 2023. obavila je pohod sestrama Rimske regije. Neposredno nakon Uskrsa, 2. travnja, otputovala je u Južnu Ameriku. Dva mjeseca bit će u kanonskom pohodu sestrama Paragvajske i Argentinsko-urugvajske provincije.

Osim povezanosti s matičnim provincijama trudimo se upoznavati s cijelom Družbom. Novosti iz pojedinih provincija međusobno podijelimo i sestrinski proživljavamo. Radujemo se svakoj dobroj vijesti iz svih zajednica Družbe.

s. Marija Petra Vučemilo

Mariborska provincija

Ljubav je velikodušna, dobrotiva; sve opravdava, sve vjeruje, svemu se nada (usp. 1 Kor 13,4.7). U tom je duhu krajem listopada 2023. godine nova Provincijska uprava preuzela vodstvo Provincije. Svjesne smo da samo međusobnom potporom, u molitvi i dijeljenju darova, strpljivom i mirnom suradnjom među sestrama te dobrohotnom otvorenošću i poučljivosti možemo služiti na dobrobit svih sestara u Provinciji. Pozorne djelovanju Duha Svetoga i zahvalne za raspoloživost sestara za obavljanje potrebnih službi i preuzimanje odgovornosti, izvršile smo potrebne premještanje.

U raznolikosti događanja kročimo Provincijom, od zajednice do zajednice, njihovih predstojnica i svih sestara, preko pastoralnih aktivnosti i raznih načina otvaranja prema drugima sve do učvršćivanja našeg sestrinstva na hodočasničkom putu. Ovdje brat “chronos” dobrovoljno prepušta prvenstvo sadržaju.

Dana 18. siječnja 2024. provincijska predstojnica s. Tina Dajčer započela je kanonski pohod zajednicama. Najprije je posjetila sestre u Egiptu, kamo je išla zajedno s vrhovnom predstojnicom s. Veronikom Verbič. Do sada je obišla osam od trinaest zajednica: u Egiptu, Italiji, Austriji i Sloveniji. Molimo za blagoslov pohoda: da to bude milosno vrijeme za svaku sestru i svaku zajednicu, kako bi otvorene Božjoj riječi mogle slušati jedna drugu, a, prije svega, s vjerom, nadom i ljubavlju odgovoriti na znakove i potrebe vremena.

Posebna pozornost posvećena je kućnim predstojnicama. U siječnju je većina njih bila na dvodnevnom seminaru u organizaciji Konferencije redovničkih poglavara Slovenije. Pod naslovom “Njegove nas rane iscijeliše” (Iz 53,5) izlagači – o. Ivan Platovnjak, SJ, o. Tomaž Mikuš, SJ, i s. Rebeka Anić iz Splitske provincije – predstavili su temu “Prepoznavanje i sprječavanje zlostavljanja u vjerskim ustanovama i liječenje rana”. Mariborski nadbiskup u miru mons. Marjan Turnšek govorio je o zdravoj poslušnosti koja pomaže u potpunom predanju Bogu.

Provincijska uprava upriličila je susret s kućnim predstojnicama i njihovim zamjenicama dana 23. ožujka u Repnju. S. Mojca Šimenc, FMA, govorila je o karakteristikama današnje mladeži i otkrivala nam kako s njima graditi odnose. Sestra Metka Vrabič, provincijska ekonoma, ukratko je predstavila ekonomsko stanje Provincije i potaknula raspravu o nekim pitanjima. Također smo se osvrnule na problem zlostavljanja u redovničkim ustanovama i na aktualna pitanja u Provinciji.

Kako bi se pridonijelo duhovnom rastu sestara, u veljači su u Sv. Petru u Koruškoj (Austrija) održane duhovne vježbe na kojima su sudionice, zajedno s fra Danilom Holcem, OFMConv, produbljivale molitveni zaziv apostola: “Gospodine, nauči nas moliti”, kako bi se, na Papin poziv, bolje pripremile za Jubilarnu godinu 2025. Sestre koje su u ožujku sudjelovale na duhovnim vježbama u Brezju zahvalne su fra Marjanu Čuku, OFM, za vodstvo i meditacije o Božjoj riječi.

Vrhovna predstojnica s. Veronika Verbič, koja je zbog nekih obveza došla u Domovinu, obradovala nas je svojim kratkim posjetom.

Sestre iz Povjerenstva za pastoral, zajedno s fra Primožem Kovačem, OFMCap, u Repnju su 10. veljače razgovarale, promišljale i istraživale o bratsko-sestrinskim odnosima u pastoralu. One dobro znaju i imaju iskustvo u svom apostolskom djelovanju koliko je milosrđe *velikodušno i dobrohotno; sve opravdava, sve vjeruje, svemu se nada*. Uz čvrsto pouzdanje u Božju pomoć potrebno je veliko znanje i kreativnost u programima za djecu, mlade i obitelji. Posebno su mlađe sestre vješte u pripremi duhovnih vježbi i sličnih okupljanja u došašću, korizmi i drugim prigodama.

Dana 7. ožujka u našoj Ekonomskoj školi u Sv. Petru u Koruškoj održana je 48. dobrotvorna lutrija čiji je prihod proteklih godina darovan Turističkoj školi “Ivan Marangosov” u mjestu Aprilci u Bugarskoj. Lutriju svake godine organiziraju studenti treće godine zajedno sa s. Uršom Šebat i ostalim voditeljima.

Tradicionalnom dobrotvornom akcijom *Radija Ognjišće* u suradnji s Misijskim centrom Slovenije ove su se godine prikupljala sredstva za izgradnju škole u Misiji sestara Bosansko-hrvatske provincije u Rwentobu u Ugandi, gdje djeluje naša s. Urša Marinčič. Bogu hvala, osjetljivost prema misionarima i potrebitima iznimna je u našem narodu.

Prigodom Europskog susreta mladih koji se održao u glavnom gradu Slovenije od 28. prosinca 2023. do 1. siječnja 2024. neke od sudionika ugostile su naše sestre u Ljubljani i u Repnju. Susret je organizirala ekumenska redovnička zajednica iz Taizéa (Francuska) u suradnji s mjesnom Crkvom i uz potporu grada Ljubljane. Više od 5000 mladih iz 48 zemalja imalo je priliku obnoviti svoj duhovni život kako bi bili nositelji mira, pomirenja i solidarnosti. Nekoliko sestara pridružilo se molitvi mladih u ljubljanskim crkvama, dok su druge podržale susret molitvom u našim kapelama.

Osamstota obljetnica važnih događaja iz života sv. Franje i trodnevnica Majci Margariti Pucher bili su posebna prigoda da pozovemo župljane i ljude dobre volje u naše samostane i kapele.

Na inicijativu Franjevačke konferencije po franjevačkim zajednicama u Sloveniji “putuje” uljanica uz koju molimo za mir. U studenom su svjetiljku na tjedan dana “ugostile” sestre provincijalne kuće u Ljubljani, u prosincu zajednica Šturje, a u veljači zajednica Trebnje. U ovoj lijepoj prigodi širenja franjevačkog duha bratstva i mira, krizmanici sa svojim roditeljima i animatorima te ostali vjernici okupili su se u samostanskoj kapeli u Trebnju na zajedničku molitvu pred Presvetim.

Sestre i studentice iz Studentskog doma sv. Elizabete pri Kući matici u Mariboru, organizirale su 4. ožujka večer glazbe i molitve u samostanskoj crkvi. Sudjelovalo je mnogo vjernika iz mariborskih župa. Uoči obljetnice Majke Margarite sestre u Repnju otvorile su vrata samostana i pripremile zanimljivu večer za posjetitelje. Nakon molitve u crkvi Presvetog Srca Isusova omogućile su obilazak samostana, predstavile život sestara u prošlosti i danas te s njima razgovarale uz okrjepu u blagovaonici. I sestre u Sv. Petru u Koruškoj sa studentima su pripremile prigodan program proslave Dana Utemeljiteljice naše Družbe.

Sestra Tina Dajčer s ljubavlju razgovara s ljudima i preko svojih umjetničkih djela. Tako je u Salezijanskoj gimnaziji u Želimlju u studenome i prosincu upriličena izložba njezinih slika pod nazivom "Rađanje riječi". Tom prigodom s. Tina se upoznala s učenicima i profesorima škole. U prosincu i siječnju s. Martina Štemberger pripremila je izložbu svojih fotografija u knjižnici Nova vas u Mariboru.

Jedan od povlaštenih trenutaka *zajedničkog hoda u novosti života, osluškujući Duha Svetoga*, bilo je provincijsko hodočašće sestara na Trsat, iznad grada Rijeke u Hrvatskoj. Na našem "putu u Emaus" u uskrsoj osmini, 6. travnja, sestre iz zajednica u Austriji, Sloveniji i Italiji obogatile su se zajedničkim druženjem, opuštenim razgovorom, molitvom i ručkom. Svetom misom u svetištu Majke Božje Trsatske zahvalile smo Mariji za dar našeg sestrinstva i, uoči nedjelje Božjeg milosrđa, zagovoru sv. Ivana Pavla II. preporučile sve naše zajednice, Crkvu i svijet.

s. Vida Tomažič

Splitska provincija

U darovanom nam vremenu ovozemaljskog putovanja, u našoj svakodnevici prepoznajemo znakove Gospodinove prisutnosti i njegovog milosnog djelovanja kojima nas usmjerava i potiče da već sada živimo puninu života u Njemu. Ni minulo razdoblje u tom smislu nije bilo iznimka. Izdvajamo nekoliko značajnijih događanja iz života naše Provincije.

Tijekom prvog tromjesečja ove godine, sukladno odluci Provincijskog kapitula iz 2022., za sve sestre Provincije organiziran je seminar trajnog odgoja na temu redovničkih zavjeta. Seminar je, u pet turnusa, u našim samostanima u Splitu, Zagrebu i Zadru predvodio fra Bojan Rizvan, član Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri. Oslanjajući se na Sveto pismo, crkvene dokumente i franjevačku baštinu, fra Bojan je iscrpno obradio svaki od tri evanđeoska savjeta stavljajući u središte Onoga koji je svojim životom posvjedočio življenje savjeta na najizvrsniji način – našega Gospodina Isusa Krista! Bilo je govora i o osobitostima franjevačke karizme u odnosu na življenje redovničkih zavjeta, posebice zavjeta siromaštva. Dotaknuta je i tema sestrinskog zajedništva, neizostavna u kontekstu posvećenog života. Sestrinski suživot istaknut je kao izvor radosti, sredstvo posvećenja te mjesto ljudskog i duhovnog rasta i sazrijevanja. Rasprava i razmjena iskustava bila je omogućena nakon svakog predavanja.

Prigodom Dana bolesnika, na blagdan Gospe Lurdske, u organizaciji Sekcije za medicinsku i socijalnu službu provincijskog Vijeća za apostolat na Lovretu je upriličen duhovno-edukacijski susret za sestre redovničkih zajednica s područja grada Splita i okolice. Predavači susreta bili su fra Šimun Bilokapić, dekan i profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Splitu i mag. med. techn. Marija Bandić, glavna sestra Zavoda za endokrinologiju, dijabetologiju i bolesti metabolizma. U središtu fra Šimunovog duhovnog razmatranja bila je prisposoba o milosrdnom Samarijancu, dok je mag. Bandić izlagala o temi dijabetesa.

“Suodgovorne za nova redovnička zvanja” bio je naslov redovitog radnog godišnjeg susreta sestara katehistkinja, sakristanka i voditeljica liturgijskoga pjevanja, u organizaciji Sekcije za katehizaciju provincijskog Vijeća za apostolat. Susret je održan krajem veljače u provincijskom središtu na Lovretu, a predvodio ga je don Tonči Matulić, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu

Sveučilišta u Zagrebu. Na susretu se promišljalo o uzrocima krize duhovnih zvanja, ulozi i važnosti ljudske i redovničke formacije te (su)odgovornosti za vlastito i duhovna zvanja drugih. Autentično življenje vlastitog duhovnog poziva, prožeto djelovanjem Duha Svetoga, privlačno je svjedočanstvo i siguran put življenja odgovornosti za zvanja.

I u ovogodišnjem liturgijskom vremenu korizme vrata naših samostana bila su otvorena djeci, mladima i odraslima. Oslanjajući se na Božju riječ, sestre su im, upriličenim susretima i duhovnim obnovama, nastojale približiti istinski smisao korizmenog vremena i navijestiti radost Kristovog otkupiteljskog djela spasenja. Nadati se da će sve posijano uroditi plodom na njivi Gospodnjoj: Bogu na slavu, a nama na spasenje.

s. Marina Fuštar

Misija u Demokratskoj Republici Kongo (Provincija Split)

Željele bismo podijeliti naša iskustva, nekoliko lijepih i radosnih događaja koje je naša zajednica doživjela u posljednja tri-četiri mjeseca. U studenom smo se okupile u našoj zajednici u Ngubi/Bukavu i zajedno proslavile svetkovinu Krista Kralja. Bila je to dobra prilika da Bogu zahvalimo i za “okrugle” rođendane naših sestara: dvije sestre su proslavile pedeseti, a pet sestara trideseti rođendan.

U sklopu ovogodišnjeg jubileja – 50 godina naše Misije u DR Kongu – u nedjelju 14. siječnja 2024. predvodile smo liturgijsko pjevanje u župi Mater Dei kojoj pripada naša zajednica u Muhungu/Bukavu. Zbor su sačinjavale naše sestre, kandidatkinje i novakinje te franjevački postulanti iz Nyantendea. Svetu misu slavio je župnik ove župe koji je istaknuo blagoslov prisutnosti sestara u župi te nas, uz čestitke za Jubilej, potaknuo na daljnje apostolsko djelovanje, a posebno na dobru suradnju u župnom pastoralu. Nakon mise imali smo lijepo druženje i objed u našoj zajednici u Muhungu. U popodnevним satima s. Pascasie Nsimire i s. Françoise Ciragane u župi su održale predavanje za mlade koji osjećaju duhovni poziv.

Dana 16. siječnja u zajednici Nguba/Bukavu upriličile smo susret svih sestara Misije. Tema susreta bila je “Povijest Misije u DR Kongu”. S. Immaculée Mauwa Kashera predstavila je početak evangelizacije u narodu Bushi, dolazak prvih franjevac i sestara naše Provincije. Bilo nam je zadovoljstvo slušati naše prve sestre misionarke: s. Blaženku Barun, s. Romanu Baković i s. Eriku Dadić. Njihova su nas se svjedočanstva dojmila i ohrabrila za život i apostolsko djelovanje.

Sestre juniorke su 28. siječnja zajedno s odgojiteljicom s. Françoise Balibuno Ciza, u samostanu sestara trapistkinja u Murhesi nedaleko Bukavua, provele dan u molitvi, razmatranju i meditaciji.

Slavlje Dana posvećenog života u Bukavuu, kao i obično, bilo je podijeljeno u tri dijela. Prvi dan, 30. siječnja, održano je predavanje za sve posvećene osobe o temi "Hodočasnici nade na putu mira". Sljedeći dan bio je dan apostolata te smo odlučili pohoditi i pomoći dvije ustanove: centar koji skrbi o djeci bez obitelji i centar za mentalno bolesne osobe. Dana 2. veljače brojne su se osobe posvećenoga života okupile u katedrali Naše Gospe od mira u Bukavuu na svečanom euharistijskom slavlju koje je predvodio nadbiskup mons. François Xavier Maroy. Nakon mise uslijedio je zajednički objed.

Generalni ministar Reda Manje braće fra Massimo Fusarelli 4. veljače posjetio je svoju braću u Nyantendeu. Lijepo je bio primljen u župi i sa svojom subraćom je koncelebrirao na župnoj misi. Nakon mise cijela se franjevačka obitelj sastala u kući postulature franjevacu u Nyantende/Bulezi, gdje je Generalni ministar održao predavanje. Potaknuo nas je da budemo svjedoci pashalnog otajstva, odnosno da zračimo radošću gdje god se nalazili, da svatko odgovorno i u suradnji vrši svoju dužnost, te suodgovorno reagira na vlastite i tuđe postupke. Zajedničko se druženje nastavilo svečanim objedom, a zatim su uslijedila kulturna događanja u velikoj dvorani Instituta Nyantende.

Dana 1. ožujka sudjelovale smo na misi zahvale za 50. obljetnicu postojanja župe Duha Svetoga u Luhwinji gdje su braća franjevci Splitske provincije započeli misionarski rad. U Luhwinji se nalazi *kuća matica* naše Misije koja ove godine također slavi svoj zlatni jubilej.

Za obljetnicu rođenja i smrti naše Utemeljiteljice u svakoj smo zajednici organizirale molitveno trodnevlje, razmatrajući poticaje Majke Margarite o molitvi. Zahvaljujemo Bogu za nju, za njezino svjedočanstvo vjere i molitve iz koje je crpila snagu za žrtvu i darivanje siromašnoj i napuštenoj djeci te za osnivanje naše Družbe.

s. Anne-Marie Mukundwa

Lemontska provincija

Protekli su mjeseci za Provinciju svetoga Franje Asiškog bili bogati mnogostrukim iskustvom franjevačke radosti. Dana 4. listopada s. Mary Terese Giblin vratila se sa svog misijskog putovanja u Teksas s četveročlanom obitelji iz Venezuele. S njima se sprijateljila radeći s imigrantima; bojali su se deportacije u Venezuelu, ali na prijedlog s. Mary Terese, s. Therese Ann pristala je ugostiti ih i dovesti u Lemont. Mislila je da će kod nas ostati najviše dva tjedna, no još su uvijek ovdje u iščekivanju radne dozvole prije nego što se sami odvaže natrag. Sretne smo što im možemo ponuditi gostoprimstvo i sigurnost jer smo i same potomci doseljenika.

Dana 11. studenoga naši su suradnici sudjelovali na danu molitve i susreta ovdje na Mount Assisi gdje su preuzeli obveze za još jednu godinu. Bila je to i proslava 20. obljetnice našega suradničkog programa. Mi sestre pridružile smo im se i na kraju dana sudjelovale u svetoj misi koju je predslavio fra Art Anderson, OFM.

U prostorijama Katoličke teološke unije (CTU) proslavili smo 800. obljetnice franjevačkih događanja. Tema “Franjevački duh na djelu: Utjelovljenje” pripremila je s. Mary Elizabeth Imler, OSF. U skupinama po tri osobe razgovaralo se o tome kako oživjeti Utjelovljenje, svatko u svom zvanju. S. Mary Terese se u sklopu izlaganja usredotočila na obrazovanje koristeći svoje iskustvo profesorice u srednjoj školi St. Lawrence; s. Maryann Dosen bila je u odboru za planiranje i za molitvenu službu. Ove smo godine, u prigodi mnogostrukih proslava 800. obljetnice, u našoj Provinciji bile vrlo zauzete u predstavljanju životnog puta sv. Franje. Osnovale smo povjerenstvo sestara koje su nastojale postići četiri stvari, što se na kraju i dogodilo. S. Patricia osmislila je božićnu čestitku povodom 800. obljetnice postavljanja prvih jaslca sv. Franje. Ovdje u samostanu Mount Assisi postavile smo jaslce, poput onih u Grecciu, s preko 180 različitih jaslca, od kojih su mnoge prikupljene zahvaljujući naporima s. Lois.

Na *Dan otvorenih vrata*, 3. prosinca, više od 300 ljudi došlo je vidjeti prekrasne prikaze Rođenja. Sljedećih je dana nekoliko manjih skupina došlo pogledati izložbu koja je ostala otvorenom još dva tjedna. Bile smo u mogućnosti prikazati nekoliko jaslica i u našoj mjesnoj knjižnici u Lemontu te su ih vidjeli mnogi posjetitelji. Naposljetku, s. Marjorie Westendorf obišla je četiri škole koje su povezane s našim sestrama te je djeci iz vrtića i osnovnih škola govorila o povijesti jaslica i kako je sveti Franjo prvi predstavio Rođenje na takav način.

U prethodnom Listu Družbe napisale smo da je naša prijateljica Margaret Langer otišla u Afriku na tri mjeseca raditi u ministarstvima koja podupiru Ugandu i Tanzaniju. Zahvaljujući njezinoj ljubaznosti mogle smo poslati razglednice, pisma i donacije našim sestrama u Ugandi, a Margaret je od naših sestara donijela dar koji su izradile žene Ugande za svaku od naše tri zajednice. Vrlo smo zahvalne Margaret što nam je pomogla ostati u kontaktu s našim sestrama u misijama.

Dana 17. prosinca proslavile smo ovdje u Lemontu Božić. Zajedno smo blagovale, a zatim podijelile božićna sjećanja na naše obitelji i naše prve dane u samostanu. Dijeljenje iskustava vratilo nas je u jednostavna i sretna vremena, osobama koje smo poznavale i voljele a koje su sada u Očevoj kući.

Nova godina započela je s poteškoćama uzrokovanim ekstremnim vremenskim prilikama. U siječnju su mnogo dana bile vrlo niske temperature, snijeg, led i vjetar. Bilo je i magle i kiše. U razdoblju od siječnja do veljače preminula su tri brata s. Anne Barbare Plavac, sva tri učitelja, koje su naše sestre poznavale. S. Cindy Drozd također je izgubila brata, učenika naših sestara. Nekoliko je sestara imalo zdravstvenih problema koji su zahtijevali hospitalizaciju i rehabilitaciju. Iako je ovo bilo mračno razdoblje, bilo je to i vrijeme nade.

Mjesec ožujak stigao je s visokim temperaturama i pravim osjećajem da je proljeće pred vratima. Pozvale smo vjernike da nam se 3. ožujka pridruže na satu klanjanja u našoj kapeli u Mount Assisi. Većinu mjesta u kapelici zauzele su osobe koje su nam se pridružile u molitvi. S. Therese Ann Quigney pripremila je sat klanjanja koji je uključivao zajedničku i osobnu molitvu. Nakon Svete ure imale smo franjevački agape u našoj blagovaonici.

Iščekujući obljetnicu rođenja M. Margarite i njezina ulaska u vječni život, u svakoj smo kući molili trodnevnicu koju je pripremila s. Therese Ann. Trodnevnicu se sastojala od čitanja o životu Majke Margarite i molitve. Dan naše Utemeljiteljice proslavljen je u svakoj našoj kući na poseban način, znajući da su širom svijeta sestre zahvalne za njezinu žrtvu i njezinu viziju života te da su ujedinjene i spremne nastaviti njezino poslanje daleko izvan Slovenije.

Sretne smo što s vama možemo podijeliti ono što živimo u Provinciji i radujemo se čitanju o vašem životu u Europi, Južnoj Americi i Africi.

s. Kathleen Vugrinovic

Mostarska provincija

Viješću kojom smo završile prethodni prilog za List Družbe nastavljamo u ovom broju. Naime, kako je najavljeno, na svetkovinu Krista Kralja, 26. studenoga 2023. godine, proslavljena je stota obljetnica ustanovljenja novicijata u Hercegovini. Program proslave započeo je u Duhovnom centru “Biskup fra Paškal Buconjić” u Bijelom Polju gdje se okupilo stotinjak sestara Provincije.

Za ovu obljetnicu tiskana je i predstavljena knjiga “Po imenu ja te pozvah” s. Natalije Palac i s. Magdalene Šarić. U prvom poglavlju knjige prikazan je povijesni presjek stogodišnjeg postojanja novicijata. U drugom poglavlju donesen je popis novakinja po novicijatima (515 imena), koje su od 1923. do 2023. ulaskom u novicijat započele život u Družbi. Svaki je novicijat popraćen fotografijama, bilo zajedničkim bilo pojedinačnim. Nakon toga upriličen je “razgovor ugodni” između voditeljice s. Zdravke Grgić i desetak sestara iz različitih novicijata koje su se prisjetile nekih zanimljivosti i posebnosti iz svoje godine novicijata. Euharistijsko slavlje u samostanskoj kapeli predvodio je mjesni biskup mons. Petar Palić u zajedništvu s petoricom svećenika.

Franjevačka obitelj u Hercegovini odlučila je povodom 800. obljetnice prvih jaslica i Božića u Grecciu upriličiti izložbu jaslica u galeriji Hrvatskog doma hercega Stjepana Kosače u Mostaru. Svečano otvorenje izložbe bilo je 13. prosinca 2023. Geslo izložbe riječi su sv. Franje koje je petnaestak dana prije Božića 1223. godine uputio pobožnom plemiću Ivanu u Grecciu: “Želio bih obnoviti uspomenu na ono Dijete rođeno u Betlehemu”. Jaslice su izrađivali franjevke i franjevci diljem Hercegovine: Školske sestre franjevke te 15 bratstava Franjevačkog svjetovnog reda i više bratstava Franjevačke mladeži (Frame). Izloženo je bilo pedesetak eksponata rađenih u različitim tehnikama i od različitih materijala, od papira, vune, na drvetu, na platnu, od sjemenki, na ogledalu...

Izložba je bila otvorena do 24. prosinca. Nakon zatvaranja gotovo svi izložbeni materijali premješteni su u naš samostan u Bijelom Polju gdje će se prirediti trajna izložba jaslica.

Još je jedna obljetnica “sabrana” u knjigu pod nazivom: “Iziđe sijač. Trideset godina molitveno-

odgojnih seminara”. Riječ je o monografiji povodom 30. obljetnice održavanja molitveno-odgojnih seminara za mlade u “Domus pacis” u Međugorju (1993.-2023.). Knjiga se sastoji od sedam poglavlja o održavanju molitveno-odgojnih seminara i ostalih oblika odgojnog rada s mladima i obiteljima, o seminarima posta, molitve i šutnje, naviještanju Božje Riječi putem radija i drugih sredstava u virtualnoj komunikaciji. Poglavlja su popraćena fotografijama i statističkim tabelama.

U VII. poglavlju knjige, koje nosi naslov “Naš glas u medijima”, objavljen je i prilog o 30. obljetnici emitiranja Katoličkog vjerskog programa na Radiju Herceg-Bosne (1993.-2023.). S. Zdravka Grgić od početka je voditeljica te nešto kasnije i urednica ove emisije, a o Uskrsu ove godine emitirana je njezina posljednja emisija pripreme za nedjeljno euharistijsko slavlje.

Na blagdan Bezgrešnog začeca BDM objavljeno je da je don Željko Majić, svećenik Mostarsko-duvanjske biskupije, imenovan banjolučkim biskupom (BiH). Don Željko je više od deset godina svakodnevno iz Mostara dolazio u samostan sv. Franje u Bijelo Polje i slavio svetu misu, predvodio duhovne vježbe, imao kateheze našim odgajanicama, sudjelovao u našim slavljinama, obljetnicama, sprovodima... Samostanska se zajednica 20. siječnja 2024. oprostila od svoga dugogodišnjeg duhovnika koji je ovom prigodom u samostanskoj kapeli slavio sv. misu. Provincijska predstojnica s. Franka Bagarić na koncu je u ime samostanske zajednice i Provincije zahvalila don Željku za pastoralnu skrb i raspoloživost koju je u svim prigodama imao prema sestrama. Šezdesetak sestara sudjelovalo je 2. ožujka 2024. u Banjoj Luci na biskupskom ređenju mons. Željka.

O Danu posvećenoga života u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji program je započeo u Biskupijskom centru u Mostaru. Održana su dva izlaganja u sklopu Franjevačkih jubileja: fra Ivan Landeka, ml. govorio je o 800 godina od potvrde Pravila i Božića u Grecciu (1223.-2023.), a naša s. Matija Pačar o primanju rana na La Verni (1224.-2024.). Svečanu Euharistiju u katedrali Marije Majke Crkve predvodio je mjesni biskup mons. Petar Palić u zajedništvu s dvadesetak svećenika redovnika.

Sredinom ožujka, u sklopu mjesečne duhovne obnove, u našim je samostanskim središtima predstavljen Zaključni dokument 16. redovitog vrhovnog kapitula "Osluškujući Duha Svetoga hodimo zajedno u novosti života". Dokument je predstavila s. Branka Perković.

Naša je provincija ove godine bila domaćin redovitog godišnjeg susreta odgajateljica i provincijskih predstojnica Mariborske, Splitske, Bosansko-hrvatske i Mostarske provincije. Susret je održan 1. i 2. travnja 2024. godine u Duhovnom centru "Biskup fra Paškal Buconjić" u Bijelome Polju. Nakon radnog dijela, izvješća i iskustava iz početnog i trajnog odgoja, predavanje na temu "Redovnički odgoj u vremenu velikih društvenih promjena i krhkih obitelji" izložio im je fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije.

s. Magdalena Šarić

Argentinsko-Urugvajska provincija

Želeći svima mir i dobro, dijelimo s vama neke događaje iz Provincije. U studenome 2023. godine održan je *online* seminar za skupinu voditelja, animatora zajednice i odgajatelja: “Pratnja naših ranjivih zajednica na sinodalnom putu” u organizaciji Centra Sv. Toma u Buenos Airesu. Sudjelovale su sestre iz Provincijalne uprave i kućne predstojnice. Riječ je o veoma zanimljivoj temi, budući da je ranjivost pojam koji se može primijeniti i na osobe posvećenog života. Pojedini redovnici i redovnice izloženi su povredama ili ozljedama, fizički, psihički, moralno ili duhovno. Također posvećeni život izložen je sve većoj ranjivosti, oslabljen ne samo nedostatkom zvanja nego prije svega nizom unutarnjih čimbenika i načina življenja posvećenja, zajedničkog života i poslanja. Sve to umanjuje sposobnost suočavanja s ranjivošću i njezina prevladavanja, dovodeći u opasnost temeljne vrijednosti nasljedovanja Isusa.

Dana 14. studenog 2023. bile smo sretne jer se s. Gregoria Sušnik, nakon 18 godina službe vrhovne savjetnice i ekonomice u Generalnoj kući u Grottaferrati, vratila u svoju Provinciju.

Sestrica smrt svojim neočekivanim posjetom dana 3. veljače 2024. uzela je našu s. M. Guillermini Alvarenga. Terminalna faza trajala je vrlo kratko, samo šest tjedana. Svojom blizinom uz nju su bili njezini roditelji i sestre zajednice u kojoj je živjela te sestre iz drugih zajednica. Bilo je to još jedno iskustvo sestrinskog zajedništva. S. Guillermina bila je provincijska savjetnica, ekonomica i predstavnik naše škole. Zahvaljujemo Bogu za njezin život, redovnički poziv i sav njezin rad u Provinciji. Neka Svjetlo kojemu nema kraja zasja našoj dragoj s. Guillermini i neka počiva u miru!

Od 7. do 14. veljače ove godine imale smo duhovne vježbe u provincijskoj kući u San Lorenzu. Voditelj fra Gustavo Valenzuela, OFM, svojim franjevačkim duhom poticao nas je na povlačenje u osamu. Zahvaljujemo Gospodinu za ovaj dar njegove ljubavi i udijeljene milosti.

Radi postizanja jedinstva i oživljavanja našeg posvećenja, Provincijska uprava organizirala je provincijski susret pod geslom: “U zajedništvu naša karizma postaje plodna”. Zbog velike udaljenosti između naših zajednica susret se održao u dva mjesta: u San Lorenzu za zajednice južnog dijela

Provincije, a u Formosi za zajednice na sjeveru. Bila je to dobra prilika za rast u zajedništvu, produblјivanje karizme Dru֒be i stvarnosti Provincije. Imale smo vrlo obogaćujuće zajedničko čitanje Završnog dokumenta 16. vrhovnog kapitula, održanog u Asizu 2023., kako bismo osvijetlile provincijsku stvarnost.

U mjesecu o֒ujku, preko Zoom platforme, prvi put smo s Paragvajskom provincijom imale susret posvećen trajnom odgoju, na temu: “Ujedinjenje aktivnosti iznutra. Ujedinjenje provincijâ i ponovno o֒ivljavanje našeg posvećenog Œivota”. S. Ana Lucia, redovnica iz Kongregacije misionarki Marije Bezgrešne i svete Katarine Sijenske, izloŒila je temu i pobudila zanimanje svake od nas.

Dijelimo s vama i neke novosti o našim školama: pastoralni tim škole „Santa Rosa de Viterbo“ u San Lorenzu u mjesecu prosincu priredio je duhovnu obnovu uz sudjelovanje nekolicine učitelja i oca Gonzala, koji je izloŒio temu “Da svi budemo jedno”. Svi sudionici bili su vrlo zahvalni za ovo vrijeme formacije, duhovnog i bratskog rasta.

Škola „Santa Teresita“ u Las Lomitas-Formosi pred BoŒić je imala vrlo zanimljivu akciju: “Usudi se imati drugačiji BoŒić” – sanjati, smijati se, trčati, zagrliti, voljeti. Evo o čemu se radi: s našom potrebitom braćom i sestrama domorodcima dijelili su hranu i, što je najvažnije, BoŒju riječ. Unatoč visokim temperaturama i povremeno malo kiše, propovijedali su i s njima kuhali boŒićne pudinge. Iako je to zahtijevalo velike napore, završili su sa srcem punim radosti i mira.

Početkom nove školske godine, u mjesecu veljači, sestre su održale nekoliko susreta za sve djelatnike naših škola s temom “Zajednički hod u franjevačkoj duhovnosti – trajni odgoj”. Za škole u juŒnom području susret je održan u San Lorenzu, a pratio ga je fra Matías Arroyo, OFM. Škole sjevernog područja susrele su se u gradu Formosi s fra Juanom Gabrielom Mora, OFM, dok su u Montevideu,

u Urugvaju, tema i dinamika događaja povjereni Claudiju Chávezu. Svi su susreti bili vrlo obogaćujući i poticajni za poslanje franjevačkih odgojitelja i evangelizatora.

U iščekivanju smo posjeta naše vrhovne predstojnice s. Veronike Verbič. Njezinim pohodom neka se u našim životima očituje Božji dolazak!

s. Marta Perna i s. Rosa Vega

Bosansko-hrvatska provincija

Čovjek je biće susreta. Kroz susret s Bogom, s drugima i samih sa sobom živimo, rastemo, mijenjamo se... U susretima se umnožava radost, rađa se nada i ublažava tuga. U njima crpimo snagu, tražimo nove putove i mogućnosti. Poput kruha, koji se daje za druge, u susretima dijelimo sebe i svoj život, ono što jesmo i ono što bismo htjeli biti...

Od prošlog priloga za List Družbe u našoj Provinciji dogodilo se nekoliko važnih susreta. Jedan od njih svakako je Izvanredni provincijski kapitul koji smo slavile 1. prosinca 2023. godine. Na Kapitulu smo izabrale treću provincijsku savjetnicu s. Kristinu Marijanović na mjesto s. Blaženke Franjičević koja je preminula u rujnu 2023. godine. Radni dio Kapitula bio je prigoda da podijelimo informacije, mišljenja i iskustva o životu i djelovanju u našim zajednicama od prethodnog provincijskog Kapitula. Sestra Željka Dramac, provincijska predstojnica, izvijestila je članice Kapitula o trenutnom stanju u Provinciji u odnosu na Odluke i preporuke Redovitog provincijskog kapitula 2021., dok je provincijska ekonomica s. Lidija Jurišić kazala nekoliko riječi o gradnji kuće u Bučićima, tijekom obnove kuće u Bugojnu te drugim ekonomskim pitanjima. Sestre su s velikim zanimanjem slušale s. Katu Karadža koja je iznijela iskustvo o misijskom radu sestara u Ugandi te ukratko prikazala kako teku radovi oko izgradnje kuće odgoja i Osnovne škole sv. Klare u Rwentobu.

Sljedećeg dana, 2. prosinca 2023., u Duhovnom centru u Bugojnu održan je susret kućnih predstojnica s Provincijskom upravom na kojem su razmatrana aktualna pitanja iz života u zajednicama Provincije. Sestre su podijelile svoja razmišljanja i iskustva o zajedničkom životu i poteškoćama s kojima se susreću u vršenju službe kućne predstojnice. Govoreći o duhovnosti i trajnome odgoju provincijska predstojnica s. Željka Dramac kazala je nekoliko riječi o Zaključnom dokumentu Vrhovnog kapitula, slavljenog u srpnju 2023., “Osluškujući Duha Svetoga hodimo zajedno u novosti života” te potaknula sestre da ga čitaju i upoznaju, na poseban način na odgojno-informativnim sastancima. Predstavljajući dopis Dikasterija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života o pripravi za Veliki jubilej 2025. pod geslom “Hodočasnici nade na putu mira”, pozvala je sestre da se na razini svake zajednice i mjesne Crkve kroz 2024. godinu uključe u pripravu za proslavu ovog jubileja, kao i u pripravu za slavlje franjevačkih obljetnica (800. obljetnica rana sv. Franje – 2024. i 800. obljetnica smrti sv. Franje – 2026.). Na poseban način potaknula je sestre da o ovim jubilejima otvorimo naše kuće, da se u njima održavaju susreti na kojima ćemo ozračje Franjinog i franjevačkog duha darovati drugima – siromasima, obiteljima, mladima, djevojkama, djeci...

Kroz protekle mjesecе u našim samostanima u Bugojnu, Jajcu, Varešu, Kloštru Ivaniću i Tučepima, kao i u misijama u Rwentobu (Uganda) organizirale smo brojne susrete i duhovne obnove za djecu, osnovnoškolce i srednjoškolce, mlade i obitelji, na poseban način u vremenu došašća i korizme. Susreti su planirani i ubuduće. Prigodom obilježavanja Nedjelje Dobrog Pastira u našem Provincijskom sjedištu u Sarajevu održat će se Dan otvorenih vrata, a u Bugojnu molitveni susret s mladima. U našem samostanu i Ustanovi za prihvat i odgoj djece “Mala škola” u Varešu planiran je tijekom uskrsnog vremena susret za djevojke koje razmišljaju o duhovnom pozivu. Za Dan molitve za duhovna zvanja pripremat ćemo se molitvom i euharistijskim klanjanjem kroz devet dana u svim našim zajednicama. Neka Dobri Pastir svrne svoj pogled na nas, neka nas potraži i k sebi nas vrati, a u našu Provinciju i cijelu Družbu neka pozove one koje će ga iskreno i predano tražiti i slijediti.

U organizaciji Povjerenstva Hrvatske redovničke konferencije za početnu formaciju redovnika i redovnica, u Duhovnom centru Kćeri Božje Ljubavi u Zagrebu od 7. do 9. ožujka održano je 52. vijećanje redovničkih odgojitelja. Na susretu su iz naše Provincije sudjelovale s. Ana Antolović, odgojiteljica novakinja, postulantica i kandidatica, te s. Ivana Pavla Dominković, odgojiteljica sestara juniorki. Odgojitelji su slušali predavanja o razlučivanju Božje volje te dijelili iskustva o sve većim izazovima redovničkog odgoja.

Tradicionalni susret provincijskih predstojnica i odgajateljica triju provincija hrvatskog govornog područja te Mariborske provincije održan je 1. i 2. travnja u Bijelom Polju. Sestre su podijelile svoja iskustva te izazove i poteškoće s kojima se susreću u početnom odgoju. O aktualnoj temi "Redovnički odgoj u vremenu velikih društvenih promjena i krhkih obitelji" govorio je fra Jozo Grbeš, provincijal Hercegovačke franjevačke provincije.

I međuprovincijski susreti za najmlađe članice Družbe bili su prigoda za dijeljenje zajedničkih nada i radosti, ali također i strahova i sumnji. Sestre juniorke sa svojim odgajateljicama sudjelovale su od 26. do 29. listopada 2023. na međuprovincijskom seminaru u Duhovnom centru "Biskup fra Paškal Buconjić" u Bijelom Polju. Također u organizaciji sestara Mostarske provincije u Konjicu je od 28. do 30. studenoga 2023. godine održan međuprovincijski seminar za novakinje i postulantice. Na seminaru je zajedno s novakinjom Mostarske provincije Anamarijom Bakula, te postulanticama Barbarom Kvesić, Vedranom Gavran i Sanjom Budimir sudjelovala i naša novakinja Ivana Džeko.

U ovim danima uskrzne radosti, dok susrećemo jedna drugu i ljude koje nam Bog šalje na naš životni put, otvorimo naše oči i naša srca kako bismo u svakome od njih prepoznale uskrsllog Gospodina! Njegov mir neka bude s nama!

s. Ivana Pavla Dominković

Paragvajska provincija

U našoj Provinciji 2024. godina započela je u znaku tradicionalnih franjevačkih misija koje se godinama održavaju u mjesecu siječnju. Od 21. do 28. siječnja bili su posebni dani za vjernike župe Sant' Isidro de Curuguaty. Sudjelovalo je više od 80 misionara, uključujući nekoliko redovničkih i svjetovnih članova franjevačke obitelji iz Paragvaja koji su, u Godini molitve pod geslom "Nauči nas moliti", doživjeli duboko duhovno iskustvo. Tjedan je bio intenzivan i pun značajnih aktivnosti: slavlja sakramenata euharistije, pomirenja i bolesničkog pomazanja; susreta u kapelama i posjeta obiteljima. U svakom trenutku jačale su i intenzivnije se doživljavale vrijednosti franjevačke duhovnosti.

Sestra M. Teresa Ortiz i s. M. Lucila Medina proslavile su 2. veljače 50 godina redovničkog života. Bila je to posebna prigoda zahvale Bogu za dar poziva koji su primile i na koji su odgovorile s radošću i velikodušnim predanjem. Prije pedeset godina Bog ih je pogledao s ljubavlju, pozvao ih u našu Družbu da u njoj nastave njegovo djelo. U svom djelovanju uvijek su se oslanjale na Božju ljubav koja upravlja njihovim životima, osobito u njihovom poslanju odgoja djece i mladih.

U veljači su nastavljene aktivnosti u svim obrazovnim ustanovama. Sve naše škole započele su školsku godinu Službom riječi ili svetom misom u okruženjima ukrašenim logotipom Paragvajске biskupske konferencije, čiji je dizajner jedan roditelj učenika škole Santa María de los Ángeles u Pedro Juan Caballero.

Dana 15. ožujka sestre Provincije Svetog Josipa i naše provincije Uznesenja Marijina imale smo online susret na kojem su promišljale o mogućem ujedinjenju provincija, o čemu nam je govorila s. Ana Lucia Sanchez Vargas, iz Kongregacije sestara misionarki Marije Bezgrešne i svete Katarine Sijenske. S. Ana Lucia nas je pozvala da osobno i kao zajednica promislimo i iskreno prepoznamo kako nam ide. Kao Družba, što širimo, o čemu razmišljamo? Što gradimo? Gradimo li zgrade ili...? Pozvane smo od Gospodina da svojim životom, počevši od zvanja, zajedno kao Družba gradimo Kraljevstvo Božje. Karizma Družbe nas potiče da oblikujemo ili preoblikujemo i sebe i Družbu kako bismo dale novo značenje svome redovničkom posvećenju i djelotvornije odgovorile svome poslanju.

Dana 3. travnja s velikom radošću dočekale s. M. Veroniku Verbič, vrhovnu predstojnicu, koja će do kraja travnja biti u kanonskom pohodu našoj Provinciji te provesti po nekoliko dana u

sestrinskom zajedništvu sa sestrama svake zajednice i zajedno vrednovati zajednički i apostolski život. Dana 4. travnja, u zajednici Santa Inès u Asunciónu, u sestrinskom ozračju, Vrhovna predstojnica se susrela s članicama dviju provincijskih uprava Južne Amerike. Događaj je to od iznimne važnosti u povijesti obje provincije.

s. Eva Arévalo Coronel

Rimska regija

Vrijeme neumoljivo prolazi skrivajući u svojim njedrima neočekivane događaje, očekivanja, teške izbore i nužne odluke. Sve uz podršku dobre doze nade i povjerenja da Bog ima svoje planove za našu budućnost. Toga su svjesne sve sestre Regije koje su kroz neke značajne događaje iskoristile priliku da to povjerenje i tu nadu još više njeguju.

Prvi kanonski pohod vrhovne predstojnice s. M. Veronike Verbič, koji se odvijao od 3. do 18. prosinca 2023. bio je milosni događaj, poseban Gospodinov prolazak kroz zajednice Regije, moćno oruđe blizine, osobne i zajedničke obnove te snažan poticaj na vjernost i svjedočanstvo naše karizme. On se providonosno dogodio na tragu jednog od najvažnijih događaja Družbe: prošlogodišnjeg slavlja 16. redovitog vrhovnog kapitula, iz kojeg su proizašle dragocjene naznake za put Družbe i svake pojedine sestre, sažete u Zaključnom dokumentu pod naslovom “Osluškujući Duha Svetoga hodimo zajedno u novosti života”, dokumentu koji nam je darovan i koji smo sa zahvalnošću primile. U susretima sa sestrama, obilježenim slušanjem, razumijevanjem, raspoloživošću i strpljivošću, Vrhovna je predstojnica svaku poticala da osluškuje Duha, da prihvaća njegovu prisutnost u svom životu, da posvećuje vrijeme molitvi, da Božju riječ učini suputnicom i nezamjenjivim vodičem u svakodnevnom životu, da se zalaže za zajednički život. Poticala je svaku sestru na radosno življenje vlastitog posvećenja Bogu te da bude živi svjedok Evanđelja u sredini u kojoj živi, među ljudima koje susreće i u apostolatu koji vrši (usp. *Pismo sestrama Rimske Regije*, Br. 570/2024).

Obljetnica rođenja i smrti utemeljiteljice M. Margarite Pucher proslavljena je 6. ožujka, dan posvećen zajedništvu, molitvi i razmatranju o putu osobnog i zajedničkog redovničkog života. U pripremi za ovu važnu obljetnicu u zajednicama Rimske regije slavljeno je molitveno trodnevlje u čast Utemeljiteljice, a 6. ožujka poslijepodne organiziran je susret u zajednici Piazza Caprera, mjestu sjećanja gdje su sestre, nakon nasilnog protjerivanja iz Kuće matice u Sloveniji, nastavile svoj život i djelovanje u duhu i karizmi Utemeljiteljice. Ovaj dan slavlja i zajedništva i sa sestrama iz Generalne

kuće pružio je svakoj sestri priliku prisjetiti se naših korijena, oživjeti karizmu Utemeljiteljice i sestara koje su nam prethodile i koje su postavile temelje Družbi. Fra Miljenko Šteko, ofm, gvardijan Međunarodnog zavoda *Antonianum*, ponudio nam je meditaciju na temu: “Mijene redovničkog života/svjetla i sjene”. Dan slavlja završio je svečanom Euharistijom i sestrijskim agapeom.

Sve zajednice Regije marljivo su radile na Statutu buduće Rimske delegature. U tom delikatnom zadatku podršku im je dala i vrhovna poglavarica s. Veronike Verbič, vrhovna savjetnica s. Angelica Medina i radna skupina sastavljena od sestara predstavnica pojedinih zajednica. Svaki susret bio je prilika za iščitavanje naše stvarne situacije, jačanje međusobne ovisnosti, učvršćivanje veza među našim zajednicama i osnaživanje duha poštivanja propisa, kao jednog od povlaštenih načina za skladan redovnički život.

s. Maristella Palac

Izdaje:
Provincijalat
Provincije Presvetoga Srca Isusova
školskih sestara franjevačka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9
Tel.: 021/ 319-805
Faks: 021/ 319-358

E-mail:
skolske-sestre-franjevke@st.ht.hr

web:
skolske-sestre-franjevke.hr

Odgovara:
s. Lidija Bernardica Matijević

Uredništvo:
s. Marina Fuštar
s. Natanaela Radinović
s. Mirjana Puljiz

Naslovnica:
s. Karolina Bašić

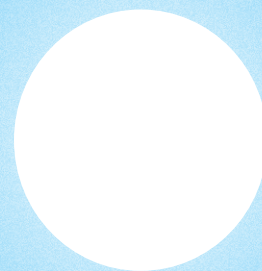
Oblikovanje:
Silvio Družević

Tisak:
Jafra-print d.o.o.

God. 2024./LIV.

Br. 2/213

ODJECI

iz života Provincije Presvetog Srca Isusova
Školskih sestara franjevaka – Split, Lovret

